

**UCHWAŁA NR XXXV/778/13
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 27 marca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za
2012 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

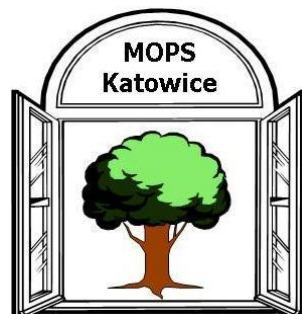
§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2012 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Jerzy Forajter

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w Katowicach

SPRAWOZDANIE z działalności Ośrodka za 2012 rok

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	7
ZASADY OGÓLNE.....	8
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS	10
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	15
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów.....	15
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej	15
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych	16
2.3 Pomoc materialna.....	17
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń	17
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc.....	18
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych.....	18
2.5 Porady prawne	20
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD.....	20
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	20
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.....	21
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych.....	22
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.....	22
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).	22
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.....	24
3.4.1 Wolontariat	24
3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	25
3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka	25
3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność	26
IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	27
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.....	28
4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne	28
4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych.....	31
4.1.4 Lokalna sieć specjalistycznych klubów młodzieżowych	32
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne.....	34
4.2.1 Rodziny zastępcze.....	34
4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie.....	36
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne.....	36
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	36
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną	37
4.4 Pomoc dla dzieci	38
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną.	39
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	39
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI.....	42
5.1 Praca socjalna.....	43
5.2 Usługi opiekuńcze.....	43
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej.....	44
5.4 Sieć lokalnych klubów	45
5.5 Mieszkanie chronione	45
5.6 Domy pomocy społecznej.....	46
5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2012	47
5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność	48
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM	50
6.1 Praca socjalna.....	51
6.2 Poradnictwo specjalistyczne	51
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne).....	52
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)	52
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy	52
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	53
6.7 Inne działania	55
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM	56

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych	57
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	57
7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko	57
7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej	57
7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne	58
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012.”	59
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	59
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	61
8.1 Rehabilitacja zawodowa	62
8.2 Rehabilitacja społeczna	62
8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	63
8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	64
8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności	64
8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	66
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	68
9.1 Praca socjalna	69
9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS	69
9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla	70
Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”	70
9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej	71
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy	71
9.6. Inne działania:	72
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof	73
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	74
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	75
10.2 Wolontariat osób pozostających bez pracy	75
10.3 Pracownia komputerowa	75
10.4 Współpraca z instytucjami rynku pracy	76
10.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność	77
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	78
11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS	79
11.2 Inne zadania	80
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	80
12.1 Świadczenia rodzinne	80
12.2 Fundusz alimentacyjny	81
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	82
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	82
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	82
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	83
XV. PROMOCJA OŚRODKA	83
15.1 Konferencje	83
15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	85
15.3 Nagrody, wyróżnienia	85
XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	86
16.1 Szkolenia indywidualne	86
16.2 Szkolenia grupowe	86
16.3 Zespoły Konsultacyjne	87
16.4 Konsultacje indywidualne	87
16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	87
16.6 Superwizje indywidualne i grupowe	87
XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	88
17.1 Projekty realizowane w 2012 roku (źródła finansowania)	88
17.2 Projekt systemowy „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	90
17.3 Projekt badawczy „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”	91

17.4 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie.	92
17.5 Projekt IT w służbie potrzebującym – budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach.	93
17.6 Program „Równe szanse” – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej.	93
17.7 Program „Razem łatwiej”	93
17.8 Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	94
17.9 Program „Strefa Młodego Człowieka” Nowy Klub Młodzieżowy w Katowicach -Zawodziu	94
17.10 Program „Romowie Polacy do dialogu i współpracy” –.....	95
17.11 „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces”	95
17.12 Program „Asystent rodziny – druga edycja”	95
17.13 Projekty złożone w 2012 roku.....	96
17.14 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa.....	98
17.14.1 Współpraca na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym	98
17.14.2 Współpraca ponadnarodowa	98
ZAKOŃCZENIE.....	100
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	101
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	102
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2012 ROKU	103
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2013	104
(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej).....	104

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

AOpMiH – Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa
CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
CRIS - Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DN – Dom Noclegowy
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
GSWB - Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZE – Górnośląski Zakład Energetyczny
IPD – Indywidualny Plan Działania
IW EQUAL – Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL
KIS – Klub Integracji Społecznej
KWK – Kopalnia Węgla Kamiennego
MCh – Mieszkanie Chronione
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MAC – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MZON – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
NGO – Organizacje pozarządowe
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PALM -Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”
PION – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”
GiCAL – Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej
PCK – Polski Czerwony Krzyż
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PZP – Prawo Zamówień Publicznych
ROEFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
SM – Spółdzielnia Mieszkaniowa
SPP – Sekcja Psychologiczno - Pedagogiczna
SRPD – Sekcja ds. Realizacji Projektu „Damy Radę”
SWR – Stowarzyszenie Współpracy i Partnerstwa Lokalnego
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
ŚŚ – Świetlica Środowiskowa
ŚKM – Środowiskowy Klub Młodzieżowy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy
ZPDR – Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom
ZPRN – Zintegrowany Program Rewitalizacji Nikiszowca

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie podsumowujące działania realizowane na przestrzeni 2012r.

Materiał pozwala podsumować szereg realizowanych przez Ośrodek przedsięwzięć, inicjatyw, projektów, a także pozwala na zaprezentowanie przyjętych/wdrożonych działań, rozwiązań (metod, narzędzi). Odzwierciedla stale rozbudowywaną ofertę wsparcia, rosnący potencjał kadry Ośrodka i otwartość do angażowania się w różnorodne inicjatywy.

Ośrodek rozbudowywał, pogłębiał współpracę z licznymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy (Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy, Ochotniczym Hufcem Pracy), uczelniami wyższymi (Uniwersytet Śląski), instytucjami zarządzającymi funduszami unijnymi (Wojewódzkim Urzędem Pracy, Urzędem Marszałkowskim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej) czy służbami mundurowymi (Policją, Strażą Miejską).

Realizował nowatorskie projekty i programy, przykładem jest realizacja projektu ponadnarodowego „Damy Radę – program aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”(Ośrodek jako jeden z niewielu w Polsce realizuje projekt systemowy we współpracy z partnerami z Włoch, Litwy i Hiszpanii), czy też realizował projekt nakierowany na diagnozowanie problemów społecznych na terenie miasta Katowice we współpracy z Uniwersytetem Śląskim, który pozwoli jeszcze bardziej skutecznie reagować na potrzeby mieszkańców miasta Katowice.

Zaznaczyć należy, że Ośrodek i jego pracownicy są wysoko oceniani czego wyrazem są m.in. nagrody i wyróżnienia, wśród których wymienić można przyznanie odznaczeń państwowych, w tym za wdrażanie nowatorskich rozwiązań w pomocy społecznej.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*jednolity tekst Dz. U. z 2009r, Nr 175, poz. 1362 t.j. z późniejszymi zmianami*).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności) ,
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 5) ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 6) ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 7) ustawy o repatriacji,
- 8) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 9) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2012 wynosi:

zadania własne i zlecone	- 138 008 430,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd” -	5 739 506,00 zł
RAZEM:	143 747 936,00 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2012 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	- 134 234 589 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd” -	5 739 506 zł
RAZEM:	139 974 095 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	77 982 193
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	44 339 658
Zadania powiatu	11 453 321
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	458 983
Fundusz celowy PFRON	5 432 178
RAZEM:	139 666 333

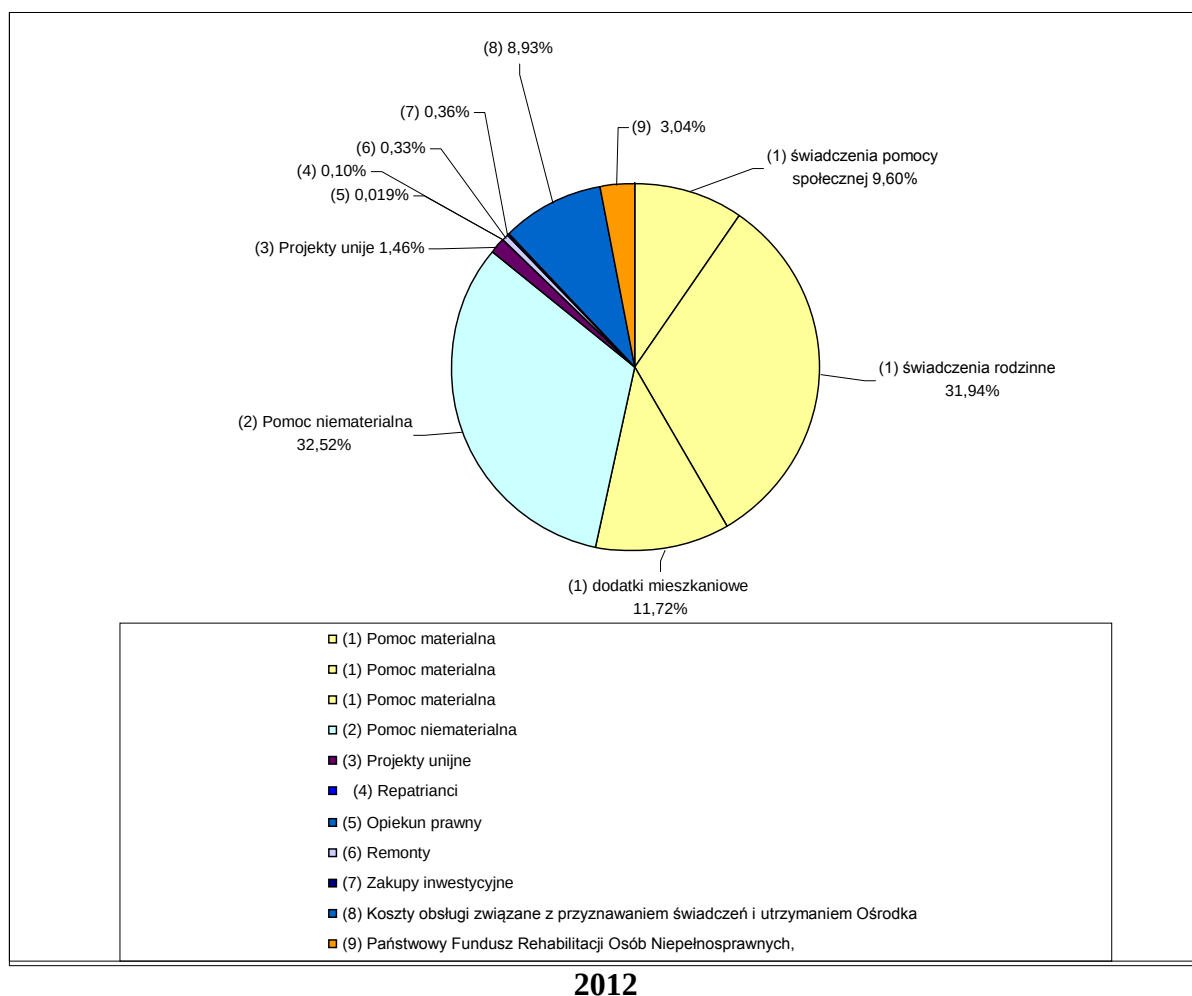
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

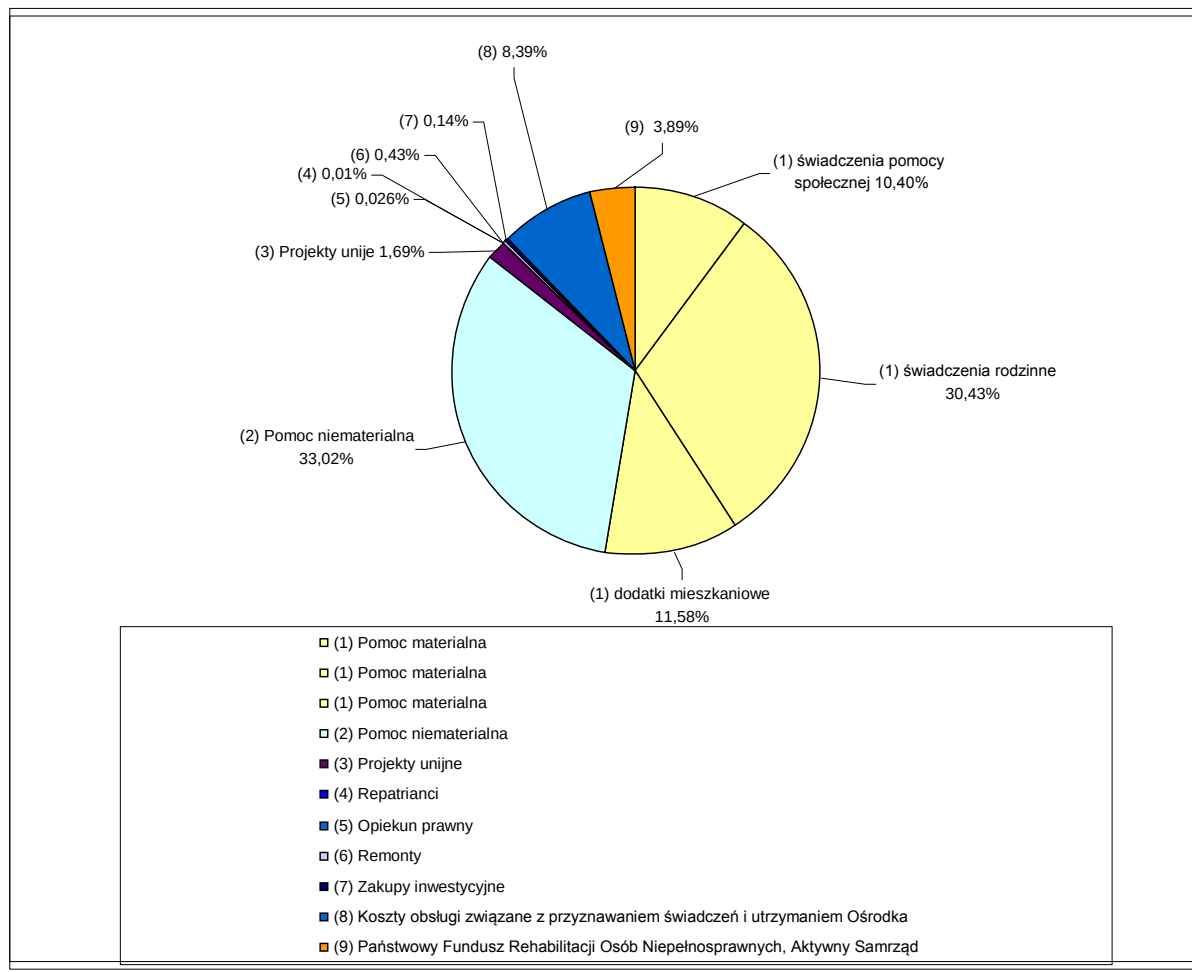
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, oraz 3 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i 1 projekt ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Wykonanie wydatków w 2012 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze z ze wzrostu wydatków w zakresie zadań opieka nad osobami starszymi, wypłacenia wynagrodzenia opiekunom prawnym oraz pomocy dla rodziny repatrianta przybyłego wraz z rodziną do Katowic.

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, programem pilotażowym „Aktywny Samorząd”)	128 991 344	127 931 809	128 520 161	130 303 397	139 666 333
% wzrostu w roku 2012 w stosunku do roku 2007:					8.28 %
% wzrostu w roku 2012 w stosunku do roku 2011:					7.19 %

Porównanie wydatków MOPS w latach 2011-2012

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2012 roku pomoc w formie świadczeń dla **10 362** rodzin wyniosła **14 530 029,92 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2012 roku Ośrodek wypłacił dla **9 583** osób następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie: **31 411 450,85zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **142 045,00 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie: **562 140,31 zł**,
- ⇒ pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w kwocie: **458 700,00 zł**,

Koszt wypłaconych w 2012 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **9 925 652,46 zł** dla **2 728** osób.

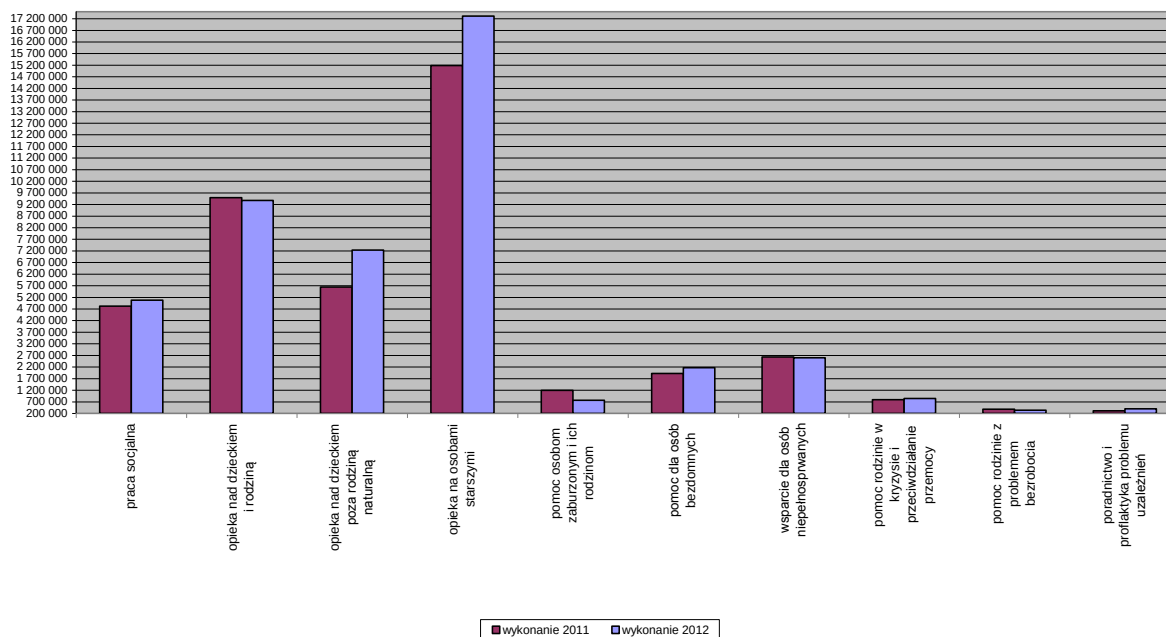
3. Dodatki mieszkaniowe

W 2012 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie: **16 167 632,73 zł** dla **7 254** rodzin.

II. POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2011-2012

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków wystąpił ponownie w zadaniu Opieka nad osobami starszymi. Spowodowane to jest ciągle zwiększającą się liczbą mieszkańców Katowic, za których opłacany jest pobyt w domu pomocy społecznej na terenie innego powiatu, jak również stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps. Dodatkowo, zauważalny wzrost wystąpił również w zadaniu Opieka nad dzieckiem poza rodziną naturalną w związku z wprowadzeniem w 2012 roku nowej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na Ośrodek nowe zadania.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Sekcji ds. Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto **10 362** rodzin wyniósł: **5 079 754,23 zł**.

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Środowiskowe, Środowiskowe Kluby Młodzieżowe prowadzone lub dofinansowywane przez MOPS, których utrzymanie kosztowało: **2 755 286,88 zł**,
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **880 678,83 zł**,
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **59 195,41 zł**,
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **880,00 zł**,
- ⇒ obiady dla dzieci i młodzieży (w tym: obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 880 963,78 zł**,

- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **123 221,60 zł**,
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży na kwotę **334 747,17 zł**,
- ⇒ realizacja programów dla rodzin z dziećmi (m. in. „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”, „Strefa młodego człowieka”) na kwotę: **129 788,44 zł**,
- ⇒ paczki świąteczne dla dzieci na kwotę **202 580,03 zł**,
- ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkół, na kwotę: **5 883,00 zł**,
- ⇒ bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych na dojazd do szkół, na kwotę: **1 899,00 zł**.

Koszt łączny pomocy w 2012 roku wyniósł: **9 375 124,14 zł** dla **4 909** rodzin.

3. Opieka nad dzieckiem poza rodziną naturalną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **5 127 753,88 zł**,
- ⇒ potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej na kwotę: **1 901,61 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie: **652 705,59 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w wysokości **912 549,11 zł**,
- ⇒ świadczenia dla rodziny zastępczej w której przebywa dziecko cudzoziemców, na kwotę: **1 413,79 zł**,
- ⇒ realizacja programu wspierającego rodziny zastępcze i naturalne „Razem łatwiej” na kwotę **27 429,80 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodzin, której koszt wyniósł **185 683,58 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **321 341,00 zł**.

Koszt pomocy w 2012 roku wyniósł: **7 230 778,36 zł** dla **773** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **3 434 953,35 zł**,
 - zakup usług świadczonych przez dzienne domy pomocy społecznej w kwocie: **4 339 826,98 zł**,
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - zakup usług w mieszkaniu chronionym na kwotę: **479 140,40 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, na kwotę: **8 839 513,14 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnych domach pomocy społecznej na kwotę: **220 232,02 zł**.

Koszt pomocy dla **3 095** osób starszych w 2012 roku wyniósł: **17 313 665,89 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę: **45 143,33 zł**,
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę: **689 272,43 zł**,
- ⇒ finansuje posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł: **34 037,74 zł**.

Koszt pomocy dla **988** osób z zaburzeniami w 2012 roku wyniósł: **768 453,50 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Domu Noclegowym i filii Domu Noclegowego, których utrzymanie wynosiło: **740 613,37 zł**,
- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Hotelu Pomocy Społecznej oraz filiach Hotelu Pomocy Społecznej, których utrzymanie wynosiło: **679 667,95 zł**,
- ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Sekcji ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł: **399 365,05 zł**,
- ⇒ zakup usług noclegowych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej na kwotę: **352 393,00 zł**,

Koszt pomocy dla **637** osób bezdomnych w 2012 roku wyniósł: **2 172 039,37 zł.**

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł: **472 872,47 zł,**
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd” wielkość wydatków na świadczenia wyniosła: **5 432 178,42 zł,**
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w kwocie: **2 124 335,53 zł**

Koszt pomocy dla **2 237** osób niepełnosprawnych w 2012 roku wyniósł: **8 029 386,42 zł.**

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **1 045** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł: **842 726,82 zł.**

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **3 368** rodzinom z problemem bezrobocia w 2012 roku wyniósł: **340 613,17 zł.**

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt pomocy dla **428** osób z problemem alkoholowym wyniósł: **393 301,11 zł.**

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **9** opiekunom prawnym łącznie: **35 977,63 zł.**

12. Pomoc dla repatriantów

W bieżącym roku łącznie pomoc dla **1** rodziny repatriantów wyniosła: **8 070,53 zł.**

13. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

Wydatki projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły: **2 061 437,12 zł.**

Wydatki projektu „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”, który w 2012 roku zakończył się wyniosły: **49 149,19 zł.**

Wydatki projektu „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym - Zdrowie - Praca - Sukces” – ” wyniosły: **23 058,84 zł.**

Wydatki projektu „IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach” wyniosły: **228 432,75 zł.**

Łącznie w ramach realizacji projektów: **2 362 077,90 zł.**

III. POZOSTAŁE WYDATKI

⇒ Remonty. W 2012 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty 10 obiektów wyniosły: **600 607,86 zł,**

⇒ Zakupy inwestycyjne w 2012 roku zostały zrealizowane na kwotę: **196 009,58 zł,**

⇒ Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł: **11 720 095,83 zł,** w tym koszt utrzymania użyczanych obiektów: **425 153,93 zł.**

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2012 roku stanowiły **8 %** ogółu poniesionych wydatków. W porównaniu do roku 2011 udział w całości wydatków uległ zmniejszeniu.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 1). Celem strategicznym realizowanym przez MOPS jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2012 roku z pomocy środowiskowej MOPS skorzystało **10 765** rodzin w tym:

- **10 362** ze świadczeń pomocy społecznej,
- **403** ze świadczeń dla rodzin zastępczych.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą
	w roku 2012
Ubóstwo	4 358
Sieroctwo	1
Bezdomność	527
Potrzeba ochrony macierzyństwa	266
w tym wielodzietność	76
Bezrobocie	3 368
Niepełnosprawność	2 810
Długotrwała lub ciężka choroba	2 019
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 731
w tym : rodziny niepełne	1 691
rodziny wielodzietne	694
Przemoc w rodzinie	42
Alkoholizm	397
Narkomania	11
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	52
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	15
Zdarzenie losowe	23
Sytuacja kryzysowa	12

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2012	10 834*	4 238

*stan na dzień 31.12.2012 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy

socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy.

Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2012	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	858	2538	11
TPPS 2	941	2451	10
TPPS 3	914	2431	10
TPPS 4	952	2338	11
TPPS 5	900	2033	11
TPPS 6	895	2404	10
TPPS 7	827	2080	10
TPPS 8	882	2204	10
TPPS 9	858	2031	11
TPPS 10	917	2308	11
RAZEM:	8 944	22 818	105

*stan na 31.12.2012

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy.

Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, konsultantami do spraw prawnych oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania zespołów roboczych, mających na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych patologią oraz działania mające charakter interwencyjny,
- ścisły kontakt z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowany na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rodzinnego na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk,
- udział pracowników socjalnych w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie przez nich działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację przez Terenowe Punkty środowiskowych form pracy socjalnej,

- przyjmowanie przez pracownika socjalnego funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej oraz kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych, takich jak np: Dzień Dziecka oraz Wigilia organizowana przez Zakon Maltański,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział pracowników w tworzeniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- udział pracowników w grupach roboczych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”.

Ponadto pracownicy socjalni byli zaangażowani w realizację „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012”, poprzez między innymi udział we wspólnych patrolach ze Strażą Miejską i Policją.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(opis szczegółowy w rozdziale V pkt.5.7) oraz Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego,
- dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja” – w roku 2012 roku, w ramach którego wydano 85 legitymacji.

Kontynuowana była w 2012 roku współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

POMOC MATERIALNA NA UTRZYMANIE RODZINY ZADANIA WŁASNE

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	6 152 491,82

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	4 134 031,00
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	394 343,49

Zasiłek celowy	W tym:	Kwota świadczeń (w zł.)
Żywność i środki czystości		53 337,86
Leki i świadczenia zdrowotne		382 051,90
Wydatki mieszkaniowe		362 305,25
Opał		1 742 193,37

Dofinansowanie do kosztów pobytu w szpitalu	-
Inne	1 279 190 ,23
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	3 340

Razem zadania własne: 14 503 436,40 zł

Świadczenia dla repatriantów

W 2012 r. na świadczenia wydatkowano kwotę **8 070,53 zł** ze środków gminy Katowice na pokrycie opłat mieszkaniowych.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Opał	207 588,34
Bony	1 023 255,00
RAZEM:	1 230 843,34

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności.
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **490** osób przez Jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Św. Anny przy Pl. Wyzwolenia 21	150
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego	180
RAZEM:	490

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku.
Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych

okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.

- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia.

Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.

- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań.

Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2012 r. pomocą objęto **10 362** rodziny, dla których wykonano następujące formy pracy socjalnej:

FORMA PRACY SOCJALNEJ	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	4 625
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	642
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w dps, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	181
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	97
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	30
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	48
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, lekarstw, opału, innych przedmiotów)	9
Zakupy (żywności, lekarstw, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	18
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez org. pozarządowe)	217
Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	247
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	343
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	76
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy,)	232
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	123
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	95
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	152
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	34
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	1000
Inne formy pracy socjalnej	4534

W 2012 r. Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic.

Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez 10 odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **183 rodziny**, w tym **28 rodzin** w ramach projektu systemowego. Ośrodek dzięki pozyskanym środkom z MPiPS zrefundował wynagrodzenia już zatrudnionych/umożliwił zatrudnienie dodatkowych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2012 r.

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2012 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2013 r.
183	160

2.5 Porady prawne

W każdym TPPS zatrudniony jest konsultant ds. prawnych prowadzący poradnictwo prawne dla podopiecznych. Udziela również porad pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach, dotyczących świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej. W 2012 roku udzielono porad w następującym zakresie:

Indywidualne konsultacje prawne w zakresie :	Liczba porad w 2012 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwody i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemoc w rodzinie, ustalenie alimentów)	1 456
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	241
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych,- eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	545
Konsultacje w środowisku	12
Razem:	2 254

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD

MOPS współuczestniczył w realizacji w/w programu poprzez wydawanie kart żywnościowych, na podstawie imiennych list z organizacji pozarządowych dla osób korzystających ze świadczeń, posiadających niski dochód uniemożliwiający zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb we własnym zakresie.

Ogółem w roku 2012 wydano karty żywnościowe dla **722 rodzin**.

Realizatorami programu dla miasta Katowice były następujące organizacje pozarządowe:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Katowicach przy ul. Kozielskiej 4a,
- Chrześcijańska Organizacja Charytatywna „Tabita” w Katowicach przy ul. Gliwickiej 87,
- Fundacja „Daj Siebie Innym” w Katowicach przy ul. Kochanowskiego 20.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy środowiskowej.

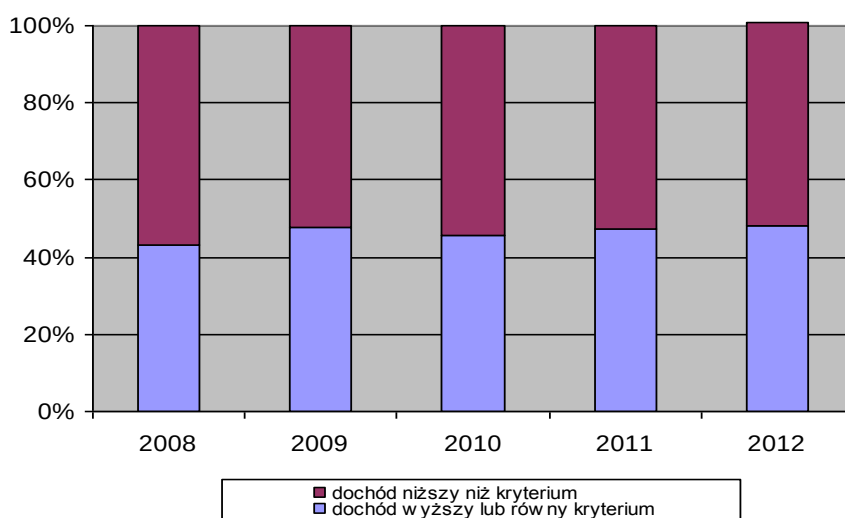
Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka*	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2008	311 179	10 373	25 933	8,33
2009	299 854	10 233	25 583	8,53
2010	297 441	10 515	26 287	8,84
2011	294 162	9 871	24 678	8,39
2012	290 782 **	10 765	26 912	9,26

*rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodziny zastępcze

**liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2012 r.

Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej

W 2012 r. stwierdzono nieznaczny spadek liczby rodzin, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do liczby osób, których dochód przekracza w/w kryterium. Od października 2012 r. nastąpiła zmiana wysokości kryterium dochodowego dla osoby samotnej z kwoty **477 zł** na **542 zł** natomiast dla osoby w rodzinie z kwoty **351 zł** na **456 zł**.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca z podmiotami uprawnionymi stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 2 Współpraca ze społecznością lokalną). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest wzmacnianie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych

Opis współpracy ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób bezrobotnych znajduje się w podrozdziale 17.2.2.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

W 2012 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).

Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII.2012 r.
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ				
1	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam"	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi	10	50 787,00
2	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	87 045,00
Razem:			20	137 832,00
OPIEKA NAD DZIECKIEM				
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Terapeutycznej im. św. Jacka (Świetlica typu specjalistycznego)	40	156 210,00
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Terapeutycznej im. św. Brata Alberta (Świetlica typu specjalistycznego)	36	147 450,00
3	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej im. św. Agaty (Świetlica typu specjalistycznego)	30	111 960,00
4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej im. św. Wojciecha (Świetlica typu opiekuńczego)	25	58 986,00
5	Rzysko – Katolicka Parafia Św. Anny	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej (Świetlica typu opiekuńczego)	30	72 618,00
6	Katolicka Fundacja Dzieciom	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej (Świetlica typu specjalistycznego)	50	164 615,00
7	Katolicka Fundacja Dzieciom	Prowadzenie Środowiskowego Klubu Młodzieżowego (Klub typu specjalistycznego)	25	87 751,50
8	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej zwanej Klubem „Szansa dla każdego” (Świetlica typu opiekuńczego)	25 od 10.02.2012r. 30	71 175,00
9	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „GNIAZDO”	Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej „GNIAZDO” (Świetlica typu specjalistycznego)	40	136 470,00
10	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „GNIAZDO”	Prowadzenie Młodzieżowego Klubu Wspierania Rozwoju Osobistego (Klub typu specjalistycznego)	15	47 029,50
11	Rzysko-Katolicka Parafia Św. J. Robotnika	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej typu opiekuńczego dla dzieci przedszkolnych	15	37 060,50
12	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont” Katowice ul. Orkana 7a	Organizacja imprezy kulturalno-rozrywkowej dla wychowanków katowickich Świetlic i Klubów Środowiskowych z okazji Dnia Dziecka	500*	22 000,00

13	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”	Przygotowywanie dożywiania dodatkowego dla dzieci DDPS Nr 5 i 7	41	89 409,90
Razem:			397+500*	1 202 735,40
RAZEM POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ, OPIEKA NAD DZIECKIEM				1 340 567,40

* Liczba uczestników

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za 2012 rok (w zł)
POMOC OSOBOM BEZDOMNYM			50	352 393,00
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Domu Noclegowego dla Bezdomnych	50	352 393,00
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	9 574,94
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	9 574,94
POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM			332/212	3 359 992,22
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów przy ul. Brata Alberta 4	36/20	359 845,60
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Dębowej 23	25/20	285 974,05
3	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23	50/30	427 954,15
4	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35	45/30	471 032,48
5	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Tysiąclecia 45	37/21	380 422,78
6	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Oblatów 24	98/65	1 020 708,04
7	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74	41/26	414 055,12
ŚWIADCZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH			LICZBA GODZIN	943 988,50
1	Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy	Świadczenie usług opiekuńczych	91 853,53	906 137,81
2	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy*	Świadczenie usług opiekuńczych	3 418,50	37 850,69

*Umowa zawarta z Zarządem Okręgowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej zakończyła się z dnia 31.12.2011 r.

Ponadto, od maja 2004 r., na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych świadczone są usługi na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za 2012 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		2 124 335,53
Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	268 398,55
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci niepełnosprawnych powyżej 6 roku życia	291 770,00
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Gimnastyka korekcyjna	36 835,60
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	84 045,00

Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w specjalistycznym ośrodku rehabilitacyjnym Odrodzenie	5 383,00
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 6 roku życia	640 149,50
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	33 337,18
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w Ośrodku	10 042,36
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	306 225,84
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	26 122,50
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Hipoterapia	134 106,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Logorytmika	95 640,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grupy wsparcia	31 580,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Rehabilitacja indywidualna w postaci stymulacji rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	123 500,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z poważnymi uszkodzeniami narządu ruchu oraz/lub znacznymi zaburzeniami rozwoju i schorzeniami towarzyszącymi	37 200,00

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

3.4.1 Wolontariat

Wolontariat	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba wolontariuszy	218	221	223	225	215
Liczba godzin pracy wolontariuszy	9 586	7 062,5	7 715	7 896,5	6 266

W 2012 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu jak również liczba godzin przepracowanych przez Wolontariuszy uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2011. Przyczyną zaistniałej sytuacji są rosnące wymagania stawiane kandydatom na stanowiska wolontaryjne oraz rosnące trudności w pozyskiwaniu wolontariuszy.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Środowiskowe (*)	32	1543,5
Klub Wolontariusza „Szansa” w ramach PCAL Szopienice	143	3162,5
Program „ABC i co dalej?”	7	242,5
RAZEM:	182	4948,5
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	13	644
„Teraz My”- Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych	14	258
Wolontariat na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych		
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii	2	210
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	4	205,5

W jednostkach oznaczonych (*) wolontariat jest odbywany na rzecz klientów MOPS, na mocy porozumień zawartych innymi podmiotami (stowarzyszenia, fundacje).

z

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **89 155,83 zł** (jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie **14,63 zł**; dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna **12,70 zł**; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta **10,94 zł**).

3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m. in. artykuły spożywcze, bony, środki czystości, kosmetyki, artykuły do pielęgnacji niemowląt, zabawki, odzież - na kwotę **31 412,28 zł**.

3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkań.

Osoby chętne przekazują używane, sprawne rzeczy do dyspozycji Ośrodka, który uzgadnia i organizuje transport tych rzeczy do osób potrzebujących.

W 2012 r. przekazano na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące darowizny rzeczy używanych:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2012 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	306
wyposażenie mieszkania	64
artykuły gospodarstwa domowego	35
RAZEM:	405

3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

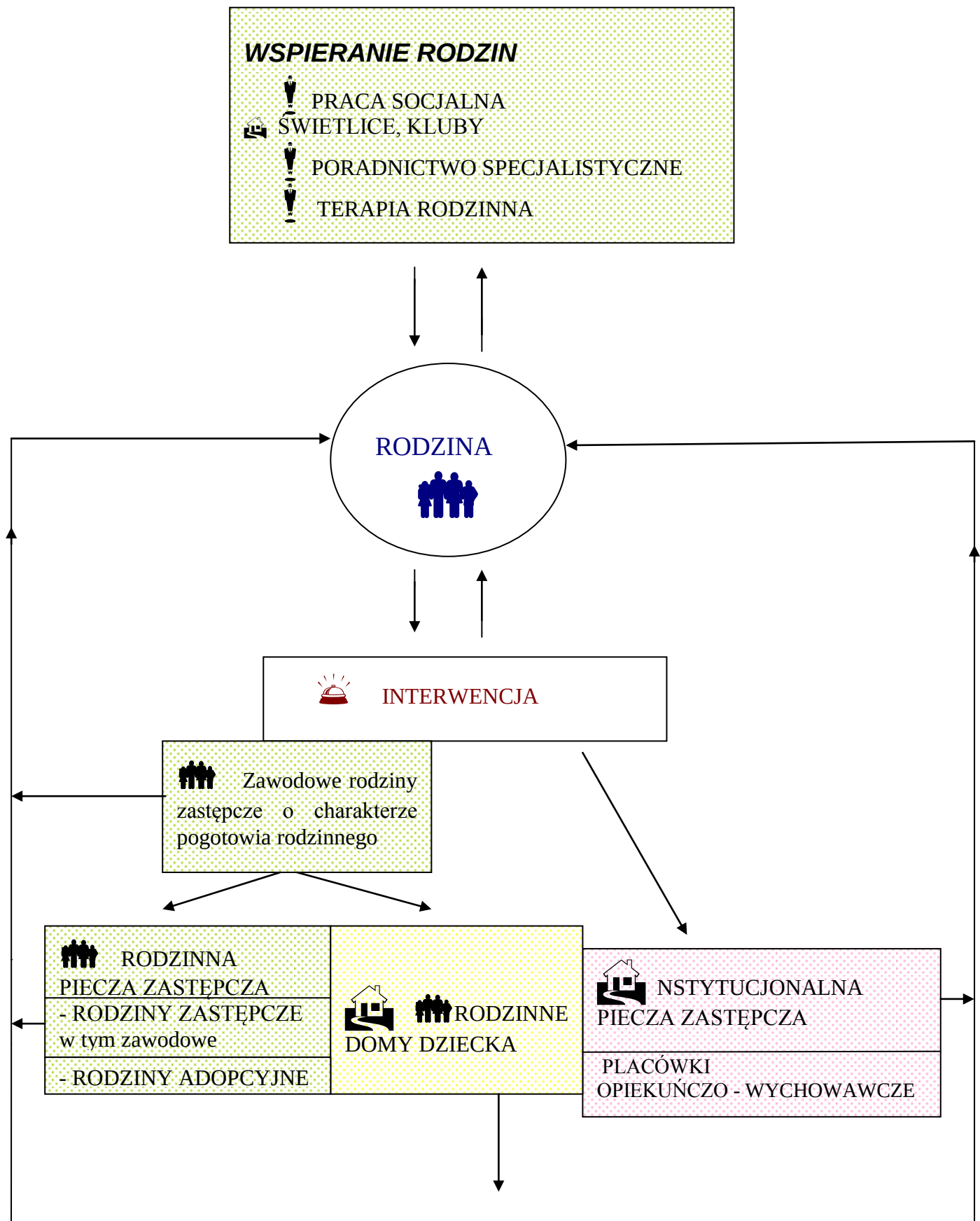
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* z zakresu „Współpracy ze społecznością lokalną”.

Zakres współpracy:

	2009	2010	2011	2012
Poniesione wydatki na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi	9 779 851,95	9 850 289,66	9 573 555,04	8 130 851,59
Liczba organizacji	18	18	18	16
Liczba projektów	43	43	43	41
Średni koszt projektu	227 438,42	229 076,50	222 640,81	198 313,50

Oceniając efektywność realizacji celów z zakresu współpracy z podmiotami niepublicznymi należy zaznaczyć, wysokość poniesionych wydatków na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi utrzymuje się na podobnym poziomie, także w 2012 roku. Niewielki spadek jest spowodowany zakończeniem dwóch umów na prowadzenie Środowiskowych Domów Pomocy Społecznej. Zadanie od 1.07.2011 roku zostało przejęte Wydział Polityki Społecznej.

IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 3). Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2012 r. wydatkowano kwotę:

16 605 902,50 zł składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników socjalnych mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dla młodzieży oraz dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków realizowane było przez Sekcję Psychologiczno – Pedagogiczną i Zespół ds. Asysty Rodzinnej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii zatrudniających wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną: psychologów i pedagogów. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzone były także programy psychoedukacyjne.

W bieżącym roku oferta poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.) została poszerzona o wsparcie w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz o mediacje.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin i klientów w 2012 r.	1 244
Łączny wymiar godzin udzielonych porad w 2012 r.	1 494
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w 2012 r.	618

Terapia

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny.

W procesie terapii rodzin psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich poszczególnych uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami.

W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2012 r.	55
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2012 r.	503
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2012 r.	781

Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie.

Ilość osób biorących udział w mediacjach w 2012 r.	26
Ilość spotkań dotyczących mediacji w 2012 r.	45
Ilość godzin mediacji w 2012 r.	48

Program „Rodziny zastępcze”

Adresatami programu były rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz problemy w relacji wychowankowie – opiekunowie. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej. W funkcjonowaniu tych dzieci zauważane były głównie problemy emocjonalne (np.: nadmierne zamykanie się w sobie, nieśmiałość, zachowania agresywne), a także problemy z zachowaniem na terenie szkoły i/lub w rodzinie.

Celem programu było:

- Pogłębienie diagnozy sytuacji rodziny.
- Wsparcie rodziców zastępczych w radzeniu sobie z problemami z dzieckiem, a w efekcie zbudowanie sieci wsparcia.
- Wzrost kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych.

Liczba uczestników programu w 2012 r.	18
Liczba spotkań grupowych w 2012 r.	31
Liczba godzin programu w 2012 r.	70

Program „A, B, C i co dalej...?”

Adresatami programu były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych oraz młodzież w wieku 14 – 19 lat uczęszczająca do gimnazjów i szkół średnich mające problemy w nauce, których rodzice wyrażają zgodę na udział w programie oraz korzystają ze wsparcia w Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem programu była rozbudowa systemu wsparcia dzieci i młodzieży mających problemy w nauce poprzez organizację bezpłatnych korepetycji.

Wolontariusz udzielający korepetycji w Świetlicy Środowiskowej nr 5 został laureatem konkursu „Barwy Wolontariatu” i zajął III miejsce w województwie śląskim.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2012 r.	18
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2012 r.	6
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2012 r.	242,5

Program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”

Program skierowany był do rodzin romskich objętych pomocą społeczną i realizowany przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii - Sekcję Psychologiczno - Pedagogiczną we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Katowicach, szkołami i przedstawicielami społeczności romskiej. Celem programu było wyposażenie dzieci romskich w książki i artykuły szkolne.

Wnioskowana kwota dotacji na zakup podręczników i artykułów szkolnych na rok szkolny 2012/2013 wynosiła **14 000zł.**

W ramach programu zakupiono podręczniki i artykuły szkolne dla **40** uczniów romskich, uczęszczających do katowickich szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przyznane środki zostały w pełni wykorzystane.

W okresie sprawozdawczym koordynator programu oddał sprawozdanie z realizacji zadania do Urzędu Miasta Katowice. Ponadto w grudniu 2012 r. koordynator programu uczestniczył w spotkaniu na temat przygotowań do obchodów „Dni kultury romskiej w Katowicach w 2013 r.” zorganizowanym w Zespole Szkół Specjalnych nr 8 w Katowicach.

Program „Równe szanse”

Program „Równe szanse” – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej w szczególności na rzecz dzieci wywodzących się z rodzin romskich oraz rodzin dysfunkcyjnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, w tym rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, przeciwdziałający marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz problemowi opóźnionej dojrzałości szkolnej dzieci. Jest adresowany do dzieci romskich i polskich w wieku 5 do 16 lat oraz do ich rodzin. Program realizowany jest w 3 grupach na terenie Świetlicy Środowiskowej nr 2 w Katowicach-Szopienicach, Świetlicy Środowiskowej nr 3 w Katowicach-Załężu oraz w Świetlicy Środowiskowej nr 5 w Katowicach-Zawodziu.

Realizacja programu zakłada dwa podstawowe cele:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin romskich.
2. Objęcie dzieci i rodzin pochodzenia romskiego profesjonalnymi oddziaływaniami i wsparciem specjalistycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych, jakimi są Świetlice Środowiskowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Program pełni także funkcję profilaktyczną poprzez działania zmierzające do:

- utrzymania dziecka w jego środowisku naturalnym, czyli w rodzinie pomimo doświadczanych przez rodzinę trudności opiekuńczo-wychowawczych (często bardzo poważnych i długotrwałych),
- przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości dzieci i młodzieży,
- integracji społecznej rodzin romskich i polskich.

Realizacja programu umożliwia:

- wczesne wychwycenia problemów poprzez dotarcie do najmłodszej grupy dzieci zagrożonych patologią społeczną (wczesna interwencja pozwala na niwelowanie symptomów świadczących o dysfunkcji),
- zwiększenie stopnia socjalizacji dzieci przez udział w zajęciach programu, kontakt z grupą rówieśniczą.
- wzrost wiedzy na temat kultury i tradycji romskiej w środowisku lokalnym.

Liczba dzieci romskich objętych programem w roku 2012	Narastająco-16
Liczba rodzin romskich objętych programem w roku 2012	Narastająco-9
Liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację programu w roku 2012	3
Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w roku 2012	434,5

Program „Moje Dziecko”

Program skierowany do mieszkańców Katowic, w szczególności - kobiet w ciąży oraz rodziców wychowujących dzieci do lat 10.

Celem programu było nabycie przez uczestników programu wiedzy i umiejętności umożliwiających prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich (matki i ojcowie posiadający dzieci) oraz właściwe przygotowanie do roli matki (kobiety ciężarne). Program realizowany był poprzez pracę realizatorów programu (pedagoga i psychologa) z uczestnikami w ich środowisku zamieszkania.

Liczba uczestników programu w 2012 r.	46
Liczba spotkań w 2012 r.	67
Liczba godzin programu w 2012 r.	76

Program psychoedukacyjny „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina”

Program adresowany był do mieszkańców miasta Katowice, w szczególności do rodziców z dziećmi, którzy zgłaszali/zauważali istnienie problemów w relacjach z dziećmi, czuli się zagrożeni utratą wpływu na swoje dzieci oraz do rodziców, którzy gotowi byli podnosić swoje kompetencje wychowawcze oraz rozwijać nowe umiejętności przydatne w procesie wychowywania i opieki nad dziećmi.

Celem programu był rozwój kompetencji wychowawczych rodziców, uświadomienie im ich zasobów oraz deficytów w pełnionej roli rodzicielskiej, stosowanym stylu wychowawczym, edukacja w zakresie właściwego zaspokajania potrzeb członków rodziny, w zakresie właściwego komunikowania się pomiędzy

członkami rodziny oraz nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów a także nauka konstruktywnego radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i rozwojowymi dzieci i młodzieży.

W 2012 roku na wniosek Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 programem objęci zostali rodzice dzieci uczęszczających do Świetlicy Św. Agaty oraz mieszkańcy dzielnicy Murcki.

Liczba uczestników programu w 2012 r.	12
Liczba spotkań grupowych w 2012 r.	9
Liczba godzin programu w 2012 r.	13

4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego na podstawie Uchwały Nr XV/264/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 r. oraz
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, działającego na podstawie Uchwały Nr XV/265/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2012 r.

Z uwagi na wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmianie uległo nazewnictwo Świetlic i Klubów Środowiskowych na Świetlicę Specjalistyczną oraz Specjalistyczny Klub Młodzieżowy.

- **ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Od dnia 1 września 2009 r., z uwagi na zwiększone potrzeby lokalne Miasta Katowice Świetlica Specjalistyczna Nr 1 przy ul. Orkana 7a została podzielona na Świetlicę (20 miejsc) i Klub (8 miejsc).

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	23+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	54+17*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	38+11*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	38+8*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	46+18*
RAZEM	199+59*

*liczba dzieci, które otrzymały decyzje na pobyt w placówkach podczas wakacji letnich 2012 w ramach wolnych miejsc

■ PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Oprócz jednostek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zajmujących się pomocą dla dzieci do 30 czerwca 2012r. realizowaliśmy także umowy z placówkami wsparcia dziennego prowadzonymi przez organizacje pozarządowe. Od 1 lipca 2012r. zadania przejęte zostały przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Działalność na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych			
Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlice typu opiekuńczego			
1	Świetlica Środowiskowa im. św. Wojciecha ul. Chopina 8c/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	32
2	Świetlica Środowiskowa pl. Wyzwolenia 21, Katowice	Rzymsko - Katolicka Parafia Św. Anny w Katowicach - Janowie	46
3	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Świetlica Środowiskowa zwana Ochronką dla dzieci w wieku przedszkolnym	24
4	Świetlica Środowiskowa zwana Klubem „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	35
Razem			137
Świetlice typu specjalistycznego			
5	Świetlica Środowiskowa ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	63
6	Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	51
7	Świetlica Terapeutyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	52
8	Świetlica Terapeutyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	64
9	Świetlica Środowiskowa im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	48
Razem			278
RAZEM:			415

Łączny koszt poniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 roku na prowadzenie Świetlic przez organizacje pozarządowe w ramach zakupu usługi wyniósł: **956 544,50 zł.**

4.1.4 Lokalna sieć specjalistycznych klubów młodzieżowych

- SPECJALISTYCZNY KLUB MŁODZIEŻOWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** jest kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Od 1.09.2012 r. w ramach **projektu „Strefa Młodego Człowieka”** został uruchomiony Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 przy ul. Czecha 2 dla 10 wychowanków.

Projekt „Strefa Młodego Człowieka”

dofinansowano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z wymaganiami i założeniami Programu „Świetlica – Dzieci - Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011-2015. Koszt całości projektu wynosił 52 643,16 zł, w tym dotacja Ministerstwa 40 000 zł, kwota 12 643,16 zł stanowiła wkład własny. Projekt „Strefa Młodego Człowieka” realizowano w terminie: 1.09.2012 do 31.12.2012, z tym, że zakłada on roczną kontynuację działalności, a więc do końca roku 2013. W projekcie objęto wsparciem 10 młodych ludzi w wieku 14-18 lat, którzy uczęszczają do Specjalistycznego Klubu Młodzieżowego nr 3 przy ul. Czecha 2. Placówka ta powstała 1 września 2012 roku, jako odpowiedź na zapotrzebowanie młodzieży zamieszkującej dzielnicę Zawodzie, w celu realizacji założeń w/w projektu.

Głównym celem zadania było wsparcie młodzieży w odpowiedniej realizacji obowiązku szkolnego, znalezieniu i wyborze dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej.

Realizację zadania podzielono na kilka stref:

- W ramach działania „Moja strefa” zakupiono podstawowy sprzęt i meble potrzebne do funkcjonowania Klubu. W ramach codziennego funkcjonowania Klubu wychowankom zapewniano wyżywienie wg stawki obowiązującej w MOPS Katowice oraz zakup dodatkowego wyżywienia (np. w formie podwieczorku).
- W ramach działania „Aktywna strefa” realizowano zajęcia promujące aktywność i rozwój zainteresowań wychowanków Klubu m.in. poprzez doposażenie klubu w sprzęt: sportowy, multimedialny, stanowisko komputerowe oraz w materiały dydaktyczne i artykuły do zajęć rozwijających zainteresowania. W ramach Klubu realizowane były również programy: profilaktyczny i socjoterapeutyczny
- W ramach działania „Rodzinna strefa” do udziału zaproszono członków rodzin wychowanków. W tym celu zorganizowano różne formy wspólnego spędzania czasu: wyjścia do kina, do teatru, wspólny wyjazd integracyjny (10-11.11.2012r) oraz uroczysta rodzinna kolacja wigilijna w Klubie (20.12.2012).

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	11
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+2*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	10
RAZEM	47+2*

*liczba dzieci, które otrzymały decyzje na pobyt w placówkach podczas wakacji letnich 2012 w ramach wolnych miejsc

Na dzień 31 grudnia 2012 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł: **1 659 471,38 zł.**

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2012, w którym wzięło udział **176** dzieci (w tym: 163 dzieci wychowanków Świetlic i Klubu + 13 dzieci ze środowiska) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2012, w którym wzięło udział **225** dzieci (w tym: **158** dzieci wychowanków Świetlic i Klubu, **61** dzieci które otrzymały decyzje na pobyt w placówkach w ramach wolnych miejsc oraz **6** dzieci ze środowiska lokalnego).

W roku 2012 po raz piąty katowickie Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez tutejszy Ośrodek oraz przez organizacje pozarządowe zorganizowały jedną wielką imprezę dla wszystkich swoich wychowanków. V Ogólnokatowicki Festyn dla dzieci z okazji Dnia Dziecka odbył się w dniu 19 czerwca 2012r na terenie Stadionu Lekkoatletycznego AWF przy ul. Kościuszki w Katowicach. Impreza była objęta honorowym Patronatem Prezydenta Miasta p. Piotra Ushoka.

W festynie udział wzięło około 500 dzieci - podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, Katolicka Fundacja Dzieciom, Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”, Stowarzyszenie Św. Anny, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont”, Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”, Dom Aniołów Stróżów, oraz Domy Dziecka Stanica i Zakątek. Tradycyjnie festyn miał formę Olimpiady Sportowej – w rozmaitych konkurencjach sportowych dzieci zdobywały punkty. Przewidziane były także inne atrakcje: występy zespołu muzycznego, zabawy na dmuchanym zamku, skoki na bungee, zorbing, występy orkiestry policyjnej itp. Gośćmi tegorocznej imprezy byli: radni Miasta Katowice, Dyrekcja Ośrodka Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, przedstawiciele Komendy Miejskiej oraz Straży Miejskiej, władze uczelni AWF w Katowicach, dyrektorzy i nauczyciele lokalnych szkół oraz liczni zaproszeni goście, którzy na co dzień współpracują ze świetlicami i klubami oraz stowarzyszeniami, wspierając ich działalność i rozwój

• **PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Oprócz Specjalistycznych Klubów Młodzieżowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujących się pomocą skierowaną do młodzieży, współpracujemy także z Młodzieżowym Klubem Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” oraz Środowiskowym Klubem Młodzieżowym Katolickiej Fundacji Dzieciom.

Od 1.07.2012 r. zadania przejęte zostały przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Działalność na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych			
Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Klub typu specjalistycznego			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	17
2	Środowiskowy Klub Młodzieżowy ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	37
Razem			54

Łączny koszt poniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 roku na prowadzenie ww. klubów w ramach zakupu usługi wyniósł: **134 781,00 zł.**

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu młodzieżowego bez względu na podmiot prowadzący, wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe.

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	403
w tym:	
▪ spokrewnionych	270
▪ niezawodowe, zawodowe	133
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	595
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	355
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	240

	łączna wartość (w zł)
Jednorazowe świadczenie na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	32 921,35
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 944 409,93
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	101 179,39*

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 141 dzieci z rodzin zastępczych

W 2012 r. ustanowionych przez sąd zostało **42** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **55**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii realizuje poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

W 2012 r. dla **4** dzieci przyznano dofinansowanie w związku z oczekiwaniem na przyjęcie do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **1 901,61 zł**.

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny.

Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej.

Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Od stycznia do grudnia 2012r. na terenie Katowic działało 5 pogotowi rodzinnych, które łącznie zapewniały **15** miejsc.

DZIECI W POGOTOWIACH RODZINNYCH:

	liczba dzieci w pogotowiu rodzinnym w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowoprzyjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowoprzyjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
łącznie narastająco	67	43	30	1	12

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiu rodzinnym, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia opieką liczego rodzeństwa (od 3 do 6 dzieci), do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny.

Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej wielodzietnej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci.

Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	Łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	Wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci oraz na dofinansowanie do wypoczynku	Wydatki na świadczenia związane z kosztami utrzymania lokalu	Dofinansowanie do kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	Wydatki na wynagrodzenia wraz ze składkami	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
5 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego - 67 dzieci	330	290 676,30	42 539,32	40 064,00	355 708,78	2 210,65
3 zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne - 16 dzieci	181	182 072,49	27 337,62	10 593,00	178 436,65	2 190,43
2 zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne - 4 dzieci	39	47 741,94	19 023,99	0	118 560,16	4 709,51

4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

	Liczba osób narastająco	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	58	3 967,66	230 124,46
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	142	3 704,05	525 975,48
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	49	3 192,84	156 449,17

A ponadto:

⇒ pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2012 r. z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do 32 rodzin.

Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”,

2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”,

3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”.

W swojej strukturze ww. placówki prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	15	0	2	0
Placówki wielofunkcyjne	34	0	20	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opieki całkowitej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2012 roku umieszczono na terenie innych powiatów **30** dzieci.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2012 r. przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki wielofunkcyjne oraz domy dziecka	
Ogółem	63
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	22
Rodzina zastępcza	4
adopcja	4
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	4
Placówka resocjalizacyjna	2
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	0
Schronisko dla nieletnich	
Dom Samotnej Matki	
Inne np. pełnoletność	26

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

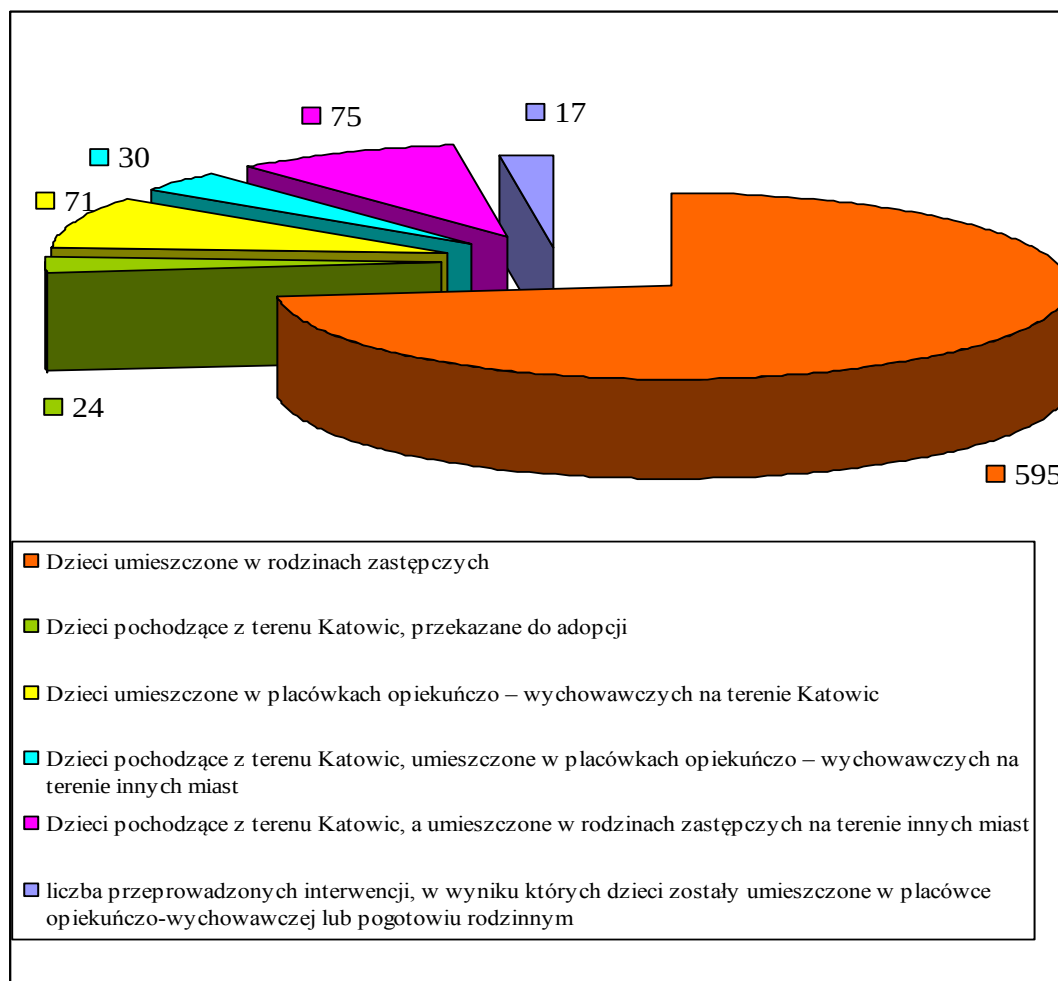
Formy prorodzinne

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	595
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	24
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych miast	75
Razem	694

Formy instytucjonalne

Liczba wydanych dla dzieci skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	71
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	30
Razem	101

Liczba przeprowadzonych interwencji, w wyniku których dzieci zostały umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym – 17

4.4 Pomoc dla dzieci

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

▪ Dożywianie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja we współpracy z Wydziałem Edukacji oraz Zespołem Obsługi Jednostek Oświatowych,
- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy prawo zamówień publicznych:
 - ✓ Firma Cateringowa - Damian Kajzer – przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 10 oraz Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8, 10, 12 oraz Gimnazjum Nr 18.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic Miasta dyżurowały szkoły, w których wydawane były posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

▪ Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 7 katowickich szkół, w których zostały zlikwidowane stołówki szkolne: Szkoła Podstawowa Nr 5, Zespół Szkół Specjalnych Nr 9, Gimnazjum Nr 10, 11, 14, 16, 23. W ramach ww. zadania wydano kwotę: **75 349,92 zł.**

▪ Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o

możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania. W 2012 r. realizatorami dożywiania dodatkowego byli: Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1, 4, 5, 7.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania w ramach art. 6a ustawy Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	3 297	142	1 597	89
Kwota (w zł)	3 095 395,39	48 845,11	1 661 373,36	123 221,60

▪ Wypoczynek dzieci

W 2012 r. zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił przetarg na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich, w drodze którego wyłonił organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci, z którymi to organizatorami podpisano stosowne umowy. W ww. umowach każdy z wykonawców (wymienionych poniżej) zobowiązany jest przestrzegać standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U Nr 12, poz. 67 z późniejszymi zmianami) oraz dodatkowo standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej.

Realizatorami wypoczynku letniego dla dzieci w 2012 r. są:

1. POLTUR POLSKA Sp. z o.o. 65-783 Zielona Góra, ul. Prosta 53
2. Agencja Turystyczna OLA s.c. 41-103 Siemianowice Śl., ul. Fojkisa 4a/4
3. F.U.H. RELAKS – Joanna Habraszka 41-902 Bytom, ul. Drzymały 5

Wypoczynek organizowany jest w następujących miejscowościach:

Rabka Zdrój - Ponice, Poronin, Murzasichle, Szczyrk, Muszyna.

W 2012r. tutejszy Ośrodek na wniosek rodzica/opiekuna prawnego dziecka udzielał również dofinansowania do wypoczynku letniego w formie zasiłku celowego osobom, których dzieci skorzystały z wypoczynku organizowanego przez parafie oraz innych organizatorów, którzy spełniali określone standardy. Z dofinansowania do wypoczynku skorzystały także dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w wieku od 6-18 roku życia zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Wypoczynek dzieci	Wyprawka szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkół	Bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych na dojazd do szkół
Liczba dzieci	1098	7	152	25	8
Kwota(w zł)	880 678,83	880,00	59 195,41	5 883,00	1 899,00

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną. -szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy dla dzieci.

1. Budowanie sieci świetlic specjalistycznych i specjalistycznych klubów młodzieżowych

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2008		2009		2010		2011		2012	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	6*	176*, **	4	136	4	136	4	136	4	do 9.II-136 od 10.II-141****
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowie	1	17	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Ligota	1	29	1	29	1	29	1	29	1	29
Załęże	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	28	1	do VIII-28 od IX-20***	1	20	1	20	1	20
Zawodzie	1	28	1	28	1	28	1	28	1	28
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	16	484*, **	14	do VIII-442 od IX-434***	14	434	14	434	14	do 9.II-434 od 10.II-439****

*w tym 1 Świetlica na 20 miejsc – umowa do końca II.2008 r.

** w tym 1 Świetlica od III.2008 r. zwiększyła liczbę miejsc z 40 na 50

*** od IX.2009r. Świetlica zmniejszyła liczbę miejsc z 28 na 20, utworzono Klub z ilością 8 miejsc

**** od 10.II.2012r. Świetlica zwiększyła liczbę miejsc z 25 na 30

		2008	2009	2010	2011	2012
1	Liczba świetlic ogółem	16	14**	14	14	14
2	Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	7	do IV – 5 od V – 4	4	4	4
3	Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	9	do IV – 9 od V – 10	10	10	10

* podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

** do IV. 2009r. - opiekuńcza, od V.2009r. - specjalistyczna

KLUBY

Dzielnica miasta	2008		2009		2010		2011		2012	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	-	-	1	od IX- 8*	1	8	1	8	1	8

Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Zawodzie									1	10**
Katowice łącznie	3	60	4	do VIII-60 od IX-68*	4	68	4	68	5	78**

* od IX.2009r. utworzono Środowiskowy Klub Młodzieżowy Nr 2 MOPS Katowice, a po wejściu w życie nowej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmieniono nazwę na Specjalistyczny Klub Młodzieżowy

** od IX.2012r. utworzono Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 MOPS Katowice

		2008	2009	2010	2011	2012
1	Liczba klubów ogółem	3	4	4	4	5
2	Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
3	Liczba klubów typu specjalistycznego*	3	4	4	4	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

3. Zapewnienie opieki dzieciom

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	734	725	708	706	666
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	110	93	84	106	71
Dzieci umieszczone w rodzinnej opiece zastępczej	624	632	624	600	595

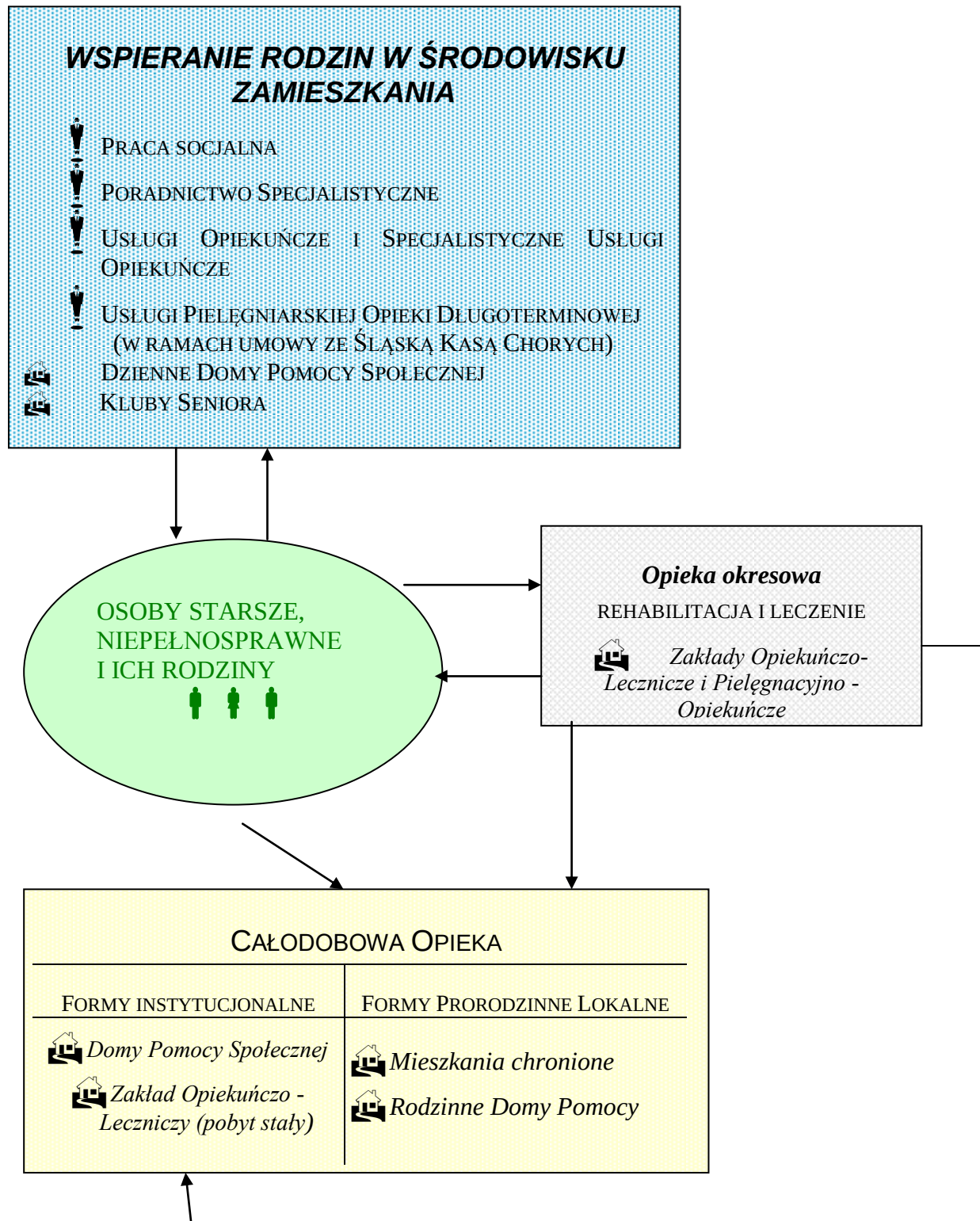
Intensywna praca socjalna z rodzinami posiadającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze umożliwiła pozostawienie dzieci w środowisku naturalnym.

4. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2008	2009	2010	2011	2012
Finansową	187	218	187	184	200
Rzeczową	33	31	38	54	49
Lokalową	25	23	49	44	40
Wydatki na realizację programu	831.164,41	810.673,90	751 194,49	870 573,34	912 549,11

Zwiększeniu uległy wydatki na realizację programu z uwagi na systematyczne doposażenie mieszkań usamodzielnianych wychowanków w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez kursy doszkalające.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 4). Celem strategicznym jest utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, osób terminalnie chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienie im opieki.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są *usługi opiekuńcze* realizowane przez agencje opiekuńcze, stowarzyszenia, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy:

Wykaz realizatorów usług, z którymi zawarto umowy na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)*	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 1	414	86 460,37	773 391,74	8,40/10,50/12,18	8,95
2	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	429	100 448,87	900 743,42	8,35/10,44/12,11	8,97
3	NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Opiekuńcze część 4	273	78 371,58	816 829,69	9,97/12,46/14,46	10,42
4	Śląski Oddział Okręgowy PCK Katowice, ul. PCK 8	Opiekuńcze część 3	307	91 853,53	906 137,81	9,00/11,25/13,05	9,87
5	Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej Ul. Kozielska 4a**	opiekuńcze	-	3 418,50	37 850,69	-	-
RAZEM:			1 423	360 552,85	3 434 953,35	-	-

*Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze (zakres 1-14, tj. pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych). Koszt usług świadczonych w dni robocze (zakres 15-22, tj. pielęgnacja) wynosi 125% kosztu usługi w dni robocze (zakres 1-14). Koszt usług świadczonych w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych wynosi 145% kosztu usługi w dni robocze (zakres 1-14).

**Umowa zawarta z Zarządem Okręgowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej zakończyła się z dnia 31.12.2011 r.

Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych”

Adresatami programu są osoby starsze i niepełnosprawne wymagające wsparcia w formie usług opiekuńczych, które nie mają rodziny lub takie, którym rodzina nie świadczy pomocy.

Główny cel programu:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariatu realizowane są bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Przy realizacji programu MOPS współpracuje m. in. z organizacjami pozarządowymi, szkołami, uczelniami, kościołem.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	13 (13)
Liczba godzin wolontariatu	643,50
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	5 392,53

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Przez kogo i na jakiej podstawie prowadzony	Liczba miejsc Pobyty/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyty/Posiłki na wynos	Koszt osobodnia Pobyty/ Posiłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za I-XII.2012 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50/30	58/34	19,05/15,10	427 954,15
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45/30	51/34	23,20/16,40	471 032,48
3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	50/20	65/31	28,10/13,00	484 127,78
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	45/30	62/41	28,50/13,10	495 706,98
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37/21	48/30	26,80/14,06	380 422,78
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	127/96	28,84/14,60	1 020 708,04
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41/26	54/37	26,00/14,26	414 055,12
8	DDP ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36/20	46/27	25,00/14,60	359 845,60
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25/20	35/34	26,25/14,60	285 974,05
RAZEM:			427/262	546/364	-	4 339 826,98

Dzienne Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz całodzienne wyżywienie na miejscu, posiłki na wynos,

usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

5.4 Sieć lokalnych klubów

Na terenie miasta Katowice w 2012 r. funkcjonowało 6 klubów seniora dla osób starszych, które otrzymywały dotację celową z Urzędu Miasta Katowice :

- Klub Seniora ul. Hetmańska 1,
- Klub Seniora ul. Panewnicka 75,
- Klub Seniora ul. Grażyńskiego 5,
- Klub Seniora ul. Czecha 25,
- Klubu Seniora ul. Kozielska 4a,
- Klub Seniora ul. Dudy Gracza 6.

Kluby mają za zadanie integrację środowiska seniorów danej dzielnicy i przeciwdziałanie poczuciu alienacji oraz aktywizację społeczności lokalnych poprzez organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno – społecznych i rekreacyjnych. Pracownicy socjalni współpracują z klubami, odwiedzając społeczności osób starszych, między innymi w celu oceny potrzeb tej grupy społecznej.

5.5 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione:

1. Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **8** osób – kobiet (liczba miejsc została zwiększona z 6 na 8 od dnia 01.05.2011 r. zgodnie z nową umową). Mieszkanie chronione prowadzone jest przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **1 550,00 zł**.

2. Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a. Prowadzone jest także przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu w mieszkaniu wynosi **2 200,00 zł**. Mieszkanie przeznaczone jest dla **7** osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym. W ramach 7 miejsc 2 miejsca mają charakter interwencyjny. W miesiącu kwietniu 2012 r. została podpisana dodatkowa umowa z Agencją Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa na prowadzenie dodatkowego miejsca interwencyjnego na okres 2 miesięcy, tj. od 18.04.2012r. do 18.06.2012r. W miesiącu lipcu 2012r. podpisano kolejną umowę z Agencją Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa na prowadzenie dodatkowego miejsca na okres 6 miesięcy, tj. od 19.06.2012 do 31.12.2012.

3. Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Jest to nowo otwarte mieszkanie, które rozpoczęło swoją działalność 01.03.2011 r. Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **6** osób. Mieszkanie chronione prowadzone jest przez Agencję Opiekuńczo–Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **2 180,00 zł**. Koszt pobytu różni się od kwoty, która została ustalona w mieszkaniu dla osób starszych ponieważ uwzględniono w cenie koszty zapewnienia opieki osobom niepełnosprawnym.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- 8** osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Gliwickiej 74,
- 9** osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a,
- 9** osób w nowym mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **479 140,40 zł**.

5.6 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2012 r. zgłosiło się do MOPS **446** osób starszych i/lub niepełnosprawnych z wnioskiem o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Łącznie przeprowadzono **446** postępowań, z czego:

- **157** osób skierowano do dps na terenie Katowic, w tym **88** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie Katowic,
- **238** osób zostało skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym **158** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie innych powiatów.
- **4** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **27** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia,
- **20** spraw na dzień 31.12.2012 r. było w toku.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2012	Zmarło lub zrezygnowało w 2012 r.	Przyjęto w 2012 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących na dzień 31.12.2012 r.	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2012 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	87	20	19	61	19
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	37	37	100	16
DPS na terenie innych powiatów			88	142	182	16

Domy Pomocy Społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	71	3 158,70
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	84	3 089,81

Domy Pomocy Społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	494	8 839 513,14

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Od 01.01.2011 r. dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wynosi: **2 300,00 zł.**

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W 2012 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **9** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły: **220 232,02 zł.**

5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2012

W roku 2012 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2012 roku, zostały objęte świadczeniami w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1 372** osoby (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **1 581** osób w tym 420 osób z tytułu wieku oraz **1 161** osób z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **745** osób.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **165** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **22** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **146** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

L.p	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	103
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	32
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	20
4.	Osoby skierowane do prawnika -konsultacje prawne	116
5.	Osoby skierowane do psychologa	58
6.	Osoby objęte wolontariatem	11
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	39
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	134

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trój glicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej UMK, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2012 roku poinformowano **302** osoby o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić

informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. Dzięki podjętym przez pracowników tutejszego Ośrodka działaniom, w roku 2012 objęto systemem 27 osób.

5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność

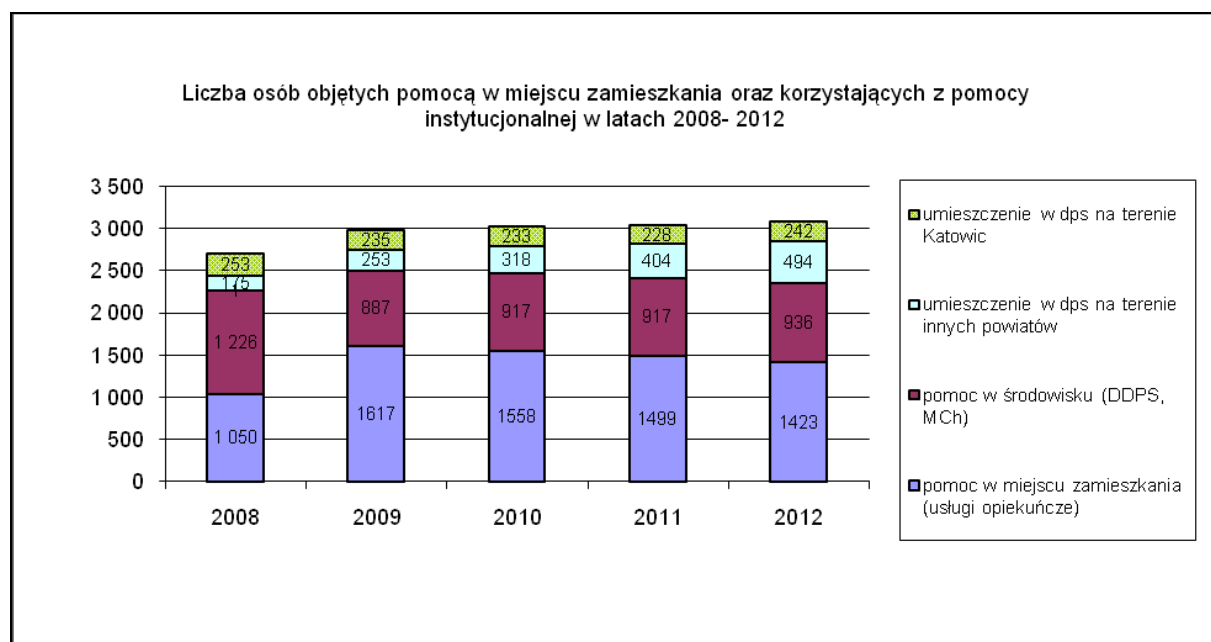
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 4).

1. Zakres pomocy:

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	9 742 756,33	11 586 198,93	13 247 478,70	15 184 185,98	17 313 665,89
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	3 044	2 992	3 056	3 048	3 095
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	3 200,64	3 872,39	4 334,91	4 981,69	5 594,08

W 2012 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w związku ze wzrostem liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz wzrostem średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Dzielnica Śródmieście - Wschód	85	70	70	70*/56**	56
Dzielnica Załęże	66	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	227	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	95	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	176	75	75	75	75

Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	115	80	80	80	80
RAZEM:	942	703	703	703*/689**	689

*do 31.08.2011 r.

** od 01.09.2011 r. obowiązuje nowa umowa

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	9	19	6	14	13
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	130	142	165	113	124
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa opieki długoterminowej	62	91	100	87	98

W 2012 roku zawarto łącznie **124** porozumienia i umowy z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę: **100 444,34 zł.**

Zwiększyła się liczba osób korzystających z pielęgniarstwa opieki długoterminowej, wymagających wzmoczonej opieki medycznej – w 2012 r. objęto tymi usługami **98** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły: **129 127,80 zł.**

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Sredni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2012 r.

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 2 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 6 miesięcy
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 2 miesięcy

Sredni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2012 r.

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 42 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

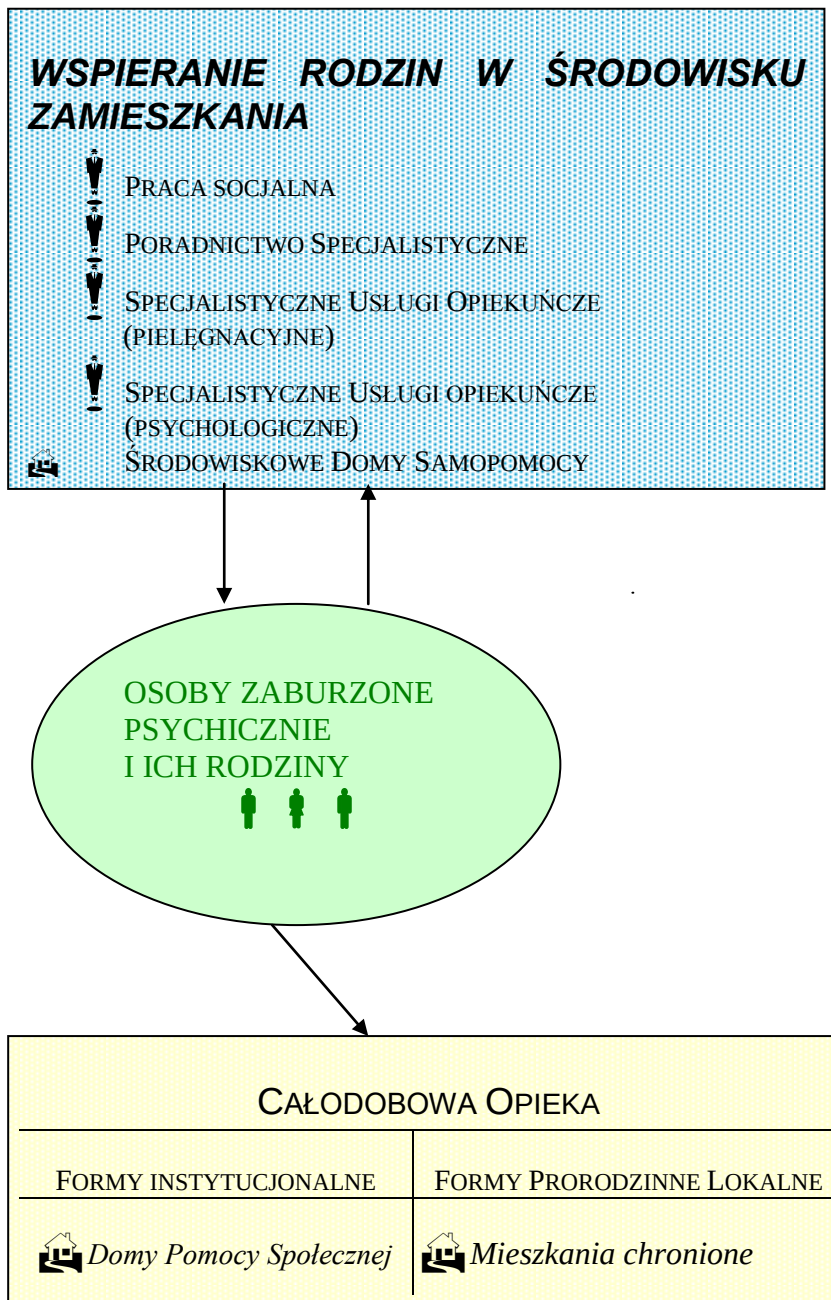
Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne.

W 2012 r. czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Katowic wzrósł w stosunku do roku ubiegłego, w związku ze zwiększającą się liczbą osób zainteresowanych pobytem w domach znajdujących się Katowicach, co w sposób bezpośredni wpływa na wydłużanie się kolejki osób oczekujących.

Mieszkańcy Katowic są emocjonalnie związani z miastem, przez co pomimo oferowania miejsc w domach znajdujących się poza Katowicami, w których czas oczekiwania na przyjęcie jest znacznie krótszy wolą oczekiwać na miejsce w Katowicach.

Pomimo znacznej kolejki osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Katowic należy podkreślić, że w praktyce, gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia, co powoduje, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic może być znacznie krótszy.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych (dział II, rozdział 5) oraz Strategii miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Liczba osób korzystających	821
Liczba godzin	8 698,75

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Od 01.01.- 31.12.2012r. dla grupy **20** osób prowadzone były (w ramach umowy autorskiej) zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

Prowadzone jest przez dwóch konsultantów ds. uzależnień Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom.

Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	659,5	257
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	1040,5	424
Grupowe formy poradnictwa	12,5	12
RAZEM:	1 712,5	693

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne);
- osób upośledzonych umysłowo,
- osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	108	6986,25	689 272,43	50

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Realizatorem jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna.

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
1	NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	3 398,93	45 143,33	13,00/18,85

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	47
2	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym oraz lekkim, gdy jednocześnie występują u nich inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, w wieku 18-65 lat, będących mieszkańcami Katowic.	25	26
3	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	46
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym będących mieszkańcami Katowic.	20	23

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	19
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	28

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 5 System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom).

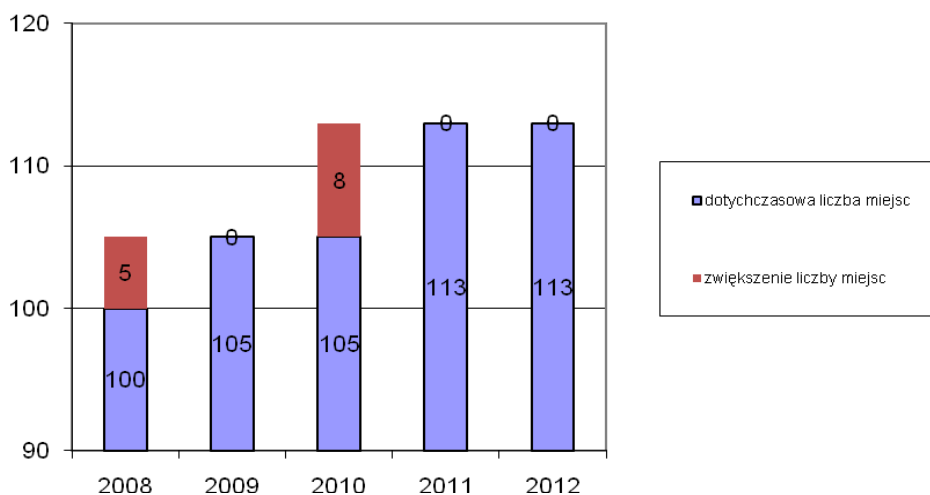
1. Zakres pomocy

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzonym i ich rodzinom (w zł.)	2 104 067,08	1 959 898,22	1 805 431,78	1 195 346,13	768 453,50
Liczba osób, które skorzystały z usług	901	893	995	1 007	988
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	2 335,26	2 149,01	1 814,50	1 187,04	777,79

Zmniejszenie wydatków na realizację pomocy dla osób zaburzonych psychicznie w stosunku do roku 2011 spowodowany jest faktem, że od dnia 01.07.2011 r. wykonawcy prowadzący Środowiskowe Domy Samopomocy otrzymują dotacje na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice co powoduje mniejsze wydatki Ośrodka w zakresie realizacji pomocy dla osób zaburzonych psychicznie.

2. Ośrodki Wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie

**Liczba miejsc w Ośrodkach wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie
w latach 2008 - 2012**

W 2012 roku liczba miejsc w ośrodkach wsparcia umożliwiającą objęcie specjalistyczną pomocą utrzymana została na poziomie roku poprzedniego.

3. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2006	99	458	557
2007	108	450	558
2008	100	510	618
2009	114	519	634
2010	113	612	725
2011	109	637	746
2012	108	693	801

Przedstawione powyżej liczby obrazują, że liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystająca z pomocy Centrum Rehabilitacji Społecznej corocznie wzrasta.

4. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	13	10	69	50	58	64	32

5. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba osób objętych usługami CRS które podjęły zatrudnienie	16	19	12	13	5	11	10

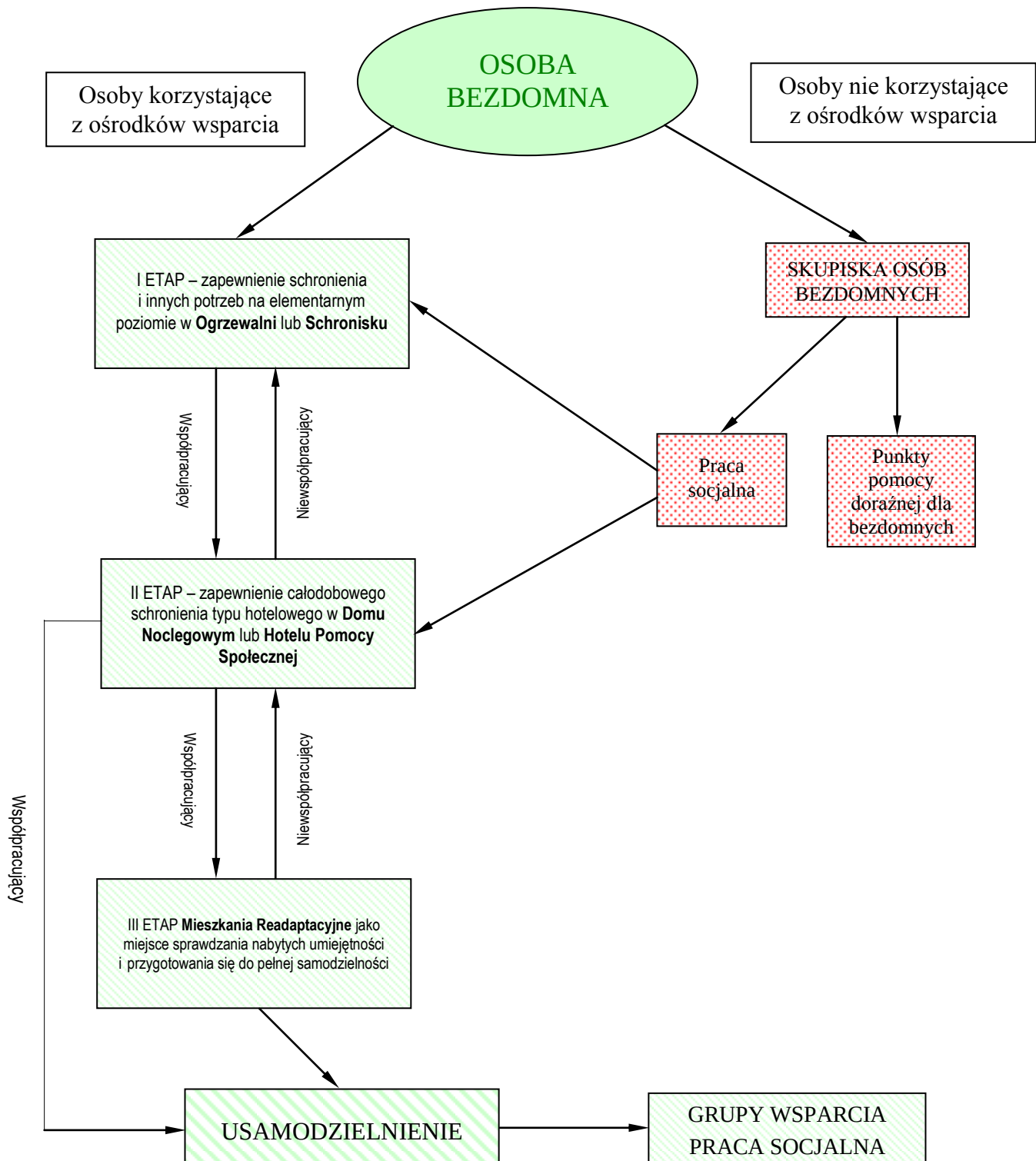
6.7 Inne działania

1. Szkolenie pracowników

Uczestnikami szkolenia w roku 2012 byli pracownicy komórek organizacyjnych MOPS. Zakres szkolenia obejmował metodykę pracy z osobami zaburzonymi psychicznie.

Liczba pracowników	27
Ilość szkoleń	2

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

System pomocy bezdomnym jest jednym z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 6). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych

- prowadzi regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia, pracownicy socjalni przeprowadzili **312** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych,
- prowadzi intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowuje wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- przyznaje pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie I-XII 2012 r. objęto pomocą **406** osób i rodzin.

Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2012 r. wyniósł: **399 365,05 zł.**

Liczba bezdomnych	406
Liczba wywiadów	1 047
Liczba etatów pracowników socjalnych	5

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnia i Schronisko

I etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni lub Schronisku.

Ogrzewalnie dla bezdomnych to ośrodki wsparcia przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic.

Miasto Katowice udziela dotacji dla trzech organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sienkiewicza 23 oraz Chrześcijańskiemu Stowarzyszeniu Dobroczynnemu prowadzącemu schronisko dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A. Ogrzewalnia prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta dysponuje **38** miejscami. Oprócz schronienia w ogrzewalni można otrzymać gorące napoje, suchy prowiant oraz skorzystać z usług higienicznych i wymiany odzieży używanej.

Ogrzewalnia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne dysponuje **25** miejscami. W ramach ogrzewalni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 13.02.2012 roku została podpisana umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Termin realizacji usługi wyznaczony został od dnia **13.02.2012 do 31.12.2012r.** Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja) dla **16** osób.

7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej

II etap – zapewnienie całodobowego schronienia typu hotelowego w Hotelu Pomocy Społecznej lub Domu Noclegowym, intensywna praca socjalna mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu najpoważniejszych problemów życiowych, w nabyciu różnych umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania.

Dom Noclegowy zapewnia osobom bezdomnym schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Domu Noclegowym świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Liczba miejsc w Domu Noclegowym i filiach	83/5
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	92
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2012 r.	152
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	28 344

Roczny koszt utrzymania Domu Noclegowego wyniósł: **740 613,37 zł**

Koszt osobodnia w Domu Noclegowym wyniósł: **22,29 zł.**

W okresie zimowym w Domu Noclegowym prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Domu Noclegowego w godz. 19.00-7.00 dnia następnego. Osoby te korzystały z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc w DN	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających	41
Liczba osób korzystających narastająco	293
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	4 692

Dom Noclegowy prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpieli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-12.00 i 15.00-18.00. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **6 397** razy. Dodatkowo zakupiono usługi na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**.

W okresie I-XII 2012 r. skorzystało z usług **87** osób. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**; pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXIV/478/08 z dnia 31 marca 2008.

Koszt tej usługi w 2012 roku wyniósł: **352 393,00 zł.**

Liczba miejsc w Domu Noclegowym	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	52
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2012 r.	87
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	17 599

Hotel Pomocy Społecznej jest lokalnym ośrodkiem wsparcia przeznaczonym do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, kobietom z dziećmi i rodzinom, mającym związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu. Prawo do pobytu w Hotelu mają jedynie osoby, którym świadczenie to zostało przyznane decyzją administracyjną i które współdziałają w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Liczba miejsc w Hotelu i filiach	70/20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Hotelu	140
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2012	182
w tym:	
▪ kobiety	112
▪ dzieci i młodzieży	70
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	42 401

Roczny koszt utrzymania Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **679 667,95 zł.**

Koszt osobodnia w Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **18,42 zł.**

7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne

III etap – mieszkania readaptacyjne jako miejsce sprawdzenia nabytych umiejętności i przygotowania się do pełnej samodzielności.

Mieszkania readaptacyjne są filiami Domu Noclegowego oraz Hotelu Pomocy Społecznej. Do mieszkań kierowane są osoby, które uprzednio mieszkały w powyższych placówkach i rokują duże szanse na pełne usamodzielnienie.

Program mieszkania readaptacyjnego zakłada przede wszystkim trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, nabytych podczas pobytu w Domu Noclegowym lub Hotelu.

Chodzi, zatem o to, by osobom bezdomnym dać szansę pełnej readaptacji do samodzielnego życia, w warunkach bardzo zbliżonych do samodzielnego mieszkania w środowisku.

Mieszkańcy uczą się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami oraz współżycia w środowisku sąsiedzkim, w warunkach tylko częściowo monitorowanych ze strony pracowników.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach prowadził następujące mieszkania rówieśnicze:

Mieszkania rówieśnicze		Liczba miejsc	Liczba osób korzystających w okresie sprawozdawczym
dla mężczyzn /Filie Domu Noclegowego/	ul. Hetmańska 22/15	5	7
dla kobiet i kobiet z dziećmi /Filia Hotelu Pomocy Społecznej/	ul. Piotrowicka 44/2	10	16
	ul. Lubeckiego 3/3	10	11

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla kobiet wyniósł: **18,42 zł.**

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla mężczyzn wyniósł: **22,29 zł.**

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2012.”

Opis działań znajduje się w powyższym sprawozdaniu

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy zakres realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

1. Zakres pomocy:

	2008	2009	2010	2011	2012
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	1 825 313,81	1 751 499,24	1 825 416,72	1915673,03	2 172 039,37
Liczba osób korzystających z pomocy	591	563	656	630	637
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	315,80	259,25	231,89	253,40	284,15

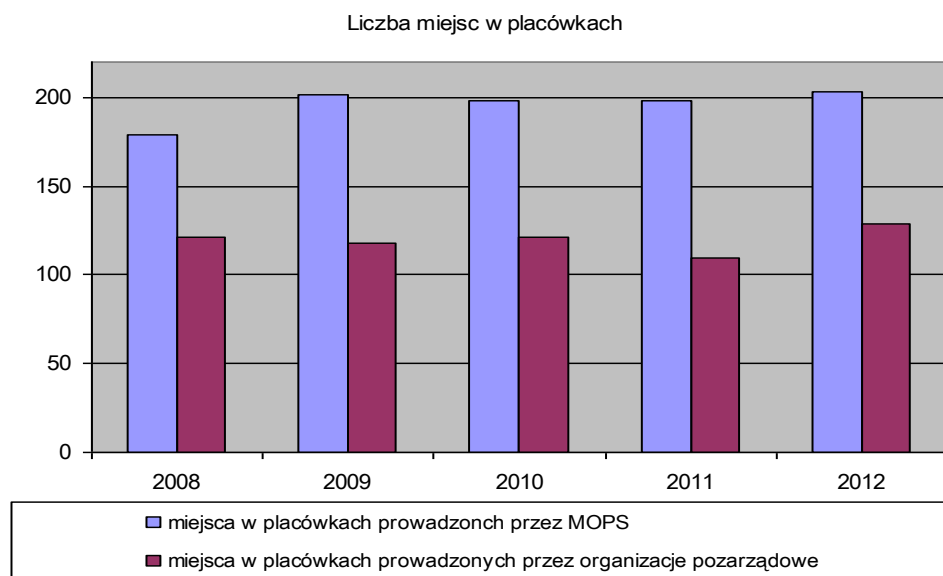
Liczba bezdomnych korzystających z pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie, jednak wśród osób bezdomnych jest dużo więcej osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Pracownicy socjalni wykonują intensywną pracę socjalną prowadzoną także bezpośrednio w skupiskach osób bezdomnych (dworzec PKP, objazdy kanałów ciepłowniczych, ogródków działkowych itp.) oraz prowadzą stałą kampanię informacyjną, a także ściśle współpracę ze Strażą Miejską oraz Policją.

2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	29	21	35	29	20
Liczba osób podejmujących pracę	81	95	109	30	25
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	176	128	139	143	82

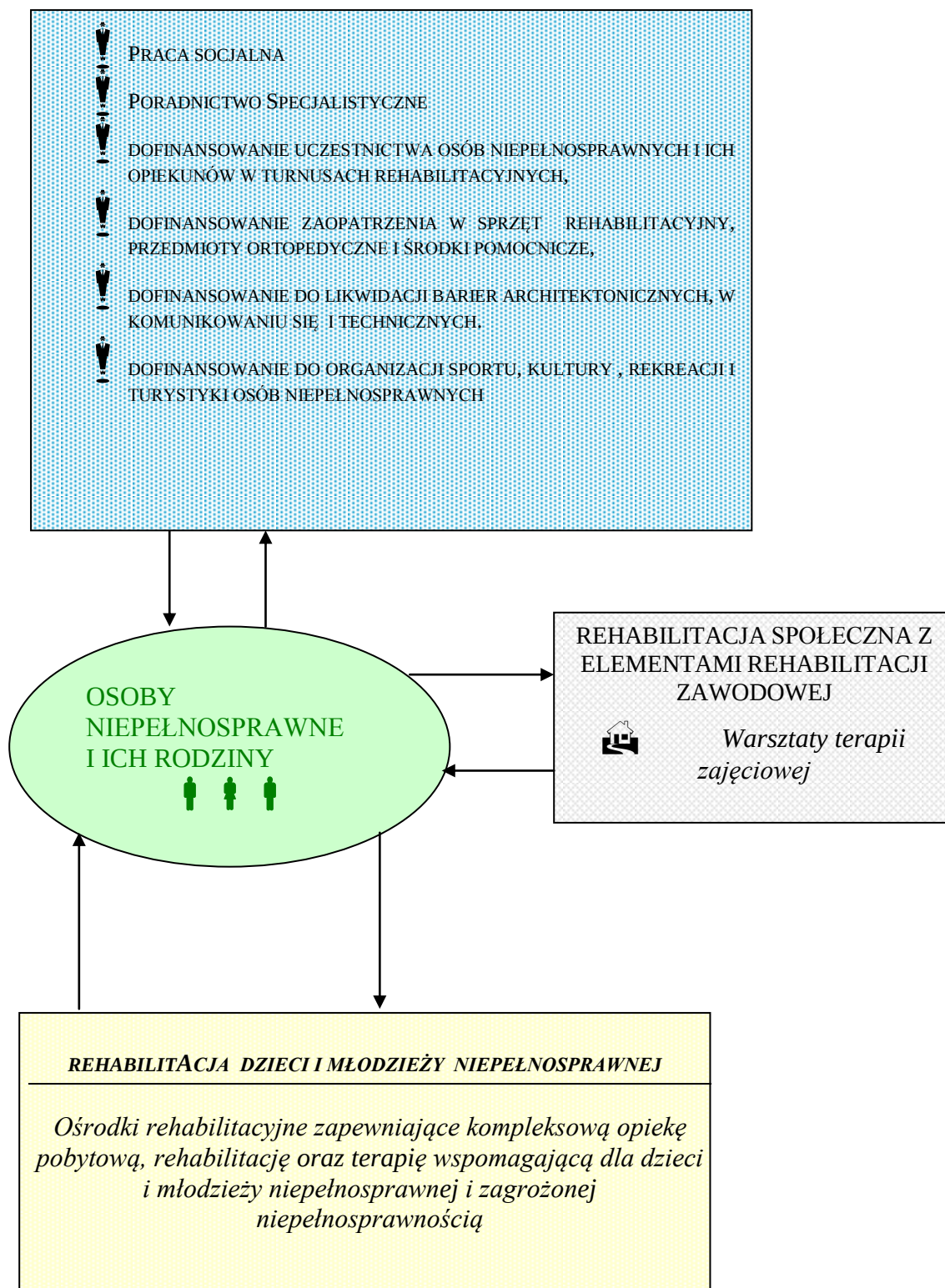
3. Baza noclegowa.

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn	71	92	91	83	83
w okresie zimowym:	60	60	63	63	63
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	90	90	90	90	90
dla mężczyzn	138	138	138	138	138

W 2012 roku liczba miejsc w placówkach udzielających schronienia utrzymuje się na zbliżonym ubiegłorocznym poziomie, minimalny wzrost usług świadczonych przez organizacje pozarządowe, wynika z podjętej działalności w 2012 r. na rzecz osób bezdomnych na terenie naszego miasta, przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych**. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2012 wydatkowano kwotę **8 029 386,42 zł** składa się:

- Praca socjalna.
- Poradnictwo specjalistyczne.
- Sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności, rozumianych jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową.
- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

- udzielanie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego.

* W 2012 roku nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego.

Pozostałe zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Połpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba umów/ decyzji	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli	629	658 234	1 046
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci	77	123 289	1 601
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	173	774 752	4 478
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	27	115 021	4 260
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	529	544 339	1 029
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	100	165 425	1 654
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych	10	14 803	1 480

- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. PFRON)	Kwota dofinansowania (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Ociepki 8a Janów	40	591 840	65 760
2	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam" WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	517 860	57 540
3	WTZ „SPES” przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	30	443 880	49 320
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U. przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	443 880	49 320
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	30	443 880	49 320
RAZEM:		165	2 441 340	271 260

Kwota dofinansowania do 1 miejsca wynosi: **1 370,00 zł.** (na miesiąc).

Ogólna liczba osób, które w roku 2012 uzyskały wsparcie ze środków PFRON wyniosła: **2 255**.

Rozporządzenie MPiPS dotyczące przyjęcia nowego zadania powiatu „dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika” weszło w życie 29.05.2012r.

W roku 2012 nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

W roku 2012 poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **3 776** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2012 roku	3 776
w tym:	
Na miejscu	1 841
Telefonicznych	1 935

8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

W dniu 28 marca 2012 roku Rada Nadzorcza Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zatwierdziła do realizacji pilotażowy program „Aktywny samorząd”, który przewidywał powierzenie realizacji programu adresowanego do indywidualnych osób niepełnosprawnych - samorządom powiatowym, które przyjmą zaproszenie PFRON do współpracy przy realizacji tego programu. W maju 2012 r. Prezydent Miasta Katowice przyjął zaproszenie do uczestnictwa w pilotażowym programie „Aktywny samorząd”.

W 2012 roku program objął następujące obszary wsparcia:

Obszar wsparcia	Liczba zrealizowanych wniosków/zawartych umów	Kwota wypłaconego dofinansowania
A-pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	1	4 675
B1-pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	9	25 721
B2-pomoc w zakupie urządzeń lektorskich	2	6 817
C-pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	41 950
D-pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	11 212
F- opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu	11	6 543
RAZEM:	30	96 918

8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Rehabilitacja prowadzona jest przez Ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaż, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Niektóre usługi są finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane są następujące usługi: zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna, hipoterapia, logorytmika, opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grupy wsparcia, rehabilitacja indywidualna w postaci stymulacji rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER.

Rodzaj usługi	Ośrodek Rehabilitacyjny AKCENT, Katowice – Osiedle Witosa, ul. Rataja 14		Ośrodek Rehabilitacyjny ODRÓDZENIE Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280		Ośrodek Rehabilitacyjny UŁAŃSKA, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5		Ośrodek Rehabilitacyjny GISZOWIEC, Katowice – Giszowiec, ul. Gościńska 8	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	26	268 398,55	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci niepełnosprawnych powyżej 6 roku życia	X	X	21	291 770,00	49	640 149,50	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupa	X	X	34/230	18 812,10/ 18 023,50	71/95	23 224,00/ 10 113,18	92	26 122,50
Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	X	X	39	84 045,00	193	306 225,84	48	37 200,00
Hipoterapia	X	X	X	X	X	X	68	134 106,00
Logorytmika indywidualna/grupa	X	X	X	X	X	X	86/85	22 240,00/ 73 400,00
Prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grup wsparcia	X	X	69/30	4 488,00/ 895,00	56/2	9 057,36/ 985,00	80/47	29 490,00/ 2 090,00
Rehabilitacja indywidualna przy użyciu sprzętu MASTER	X	X	X	X	X	X	90	123 500,00
RAZEM	X	268 398,55	X	418 033,60	X	989 754,88	X	448 148,50

RAZEM: 2 124 335,53 zł

8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej.

Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	5 350
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	-
Orzeczenia niepełnosprawności	535
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	2 067

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1 868
2	Szkolenie	8
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	32
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	200
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1 562
6	Zasilek stały	0
7	Zasilek pielęgnacyjny	966
8	Korzystanie z karty parkingowej	648
9	Inne	66
ogółem		5 350

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
1 161	1 937	1 764	158	121	5 141

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
439	84	4	527

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	546
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	3
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	543

8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów „*Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*” w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Wydatki na realizację programu (w zł.)	9 841 023	7 167 538	6 542 353	6 588 841	8 029 386
W tym ze środków PFRON (w zł.)	6 570 595	4 570 934	3 967 792	3 957 401	5 335 261
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 937	2 006	1 541	1 328	2 255
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	3 392	2 279	2 575	2 980	2 366

W roku 2012 otrzymano z PFRON znacznie wyższe środki finansowe niż w trzech poprzednich latach. Z uwagi na wzrost liczby osób korzystających ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zmniejszył się średni koszt programu na osobę.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2008		Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	5 808 563	1 878	4 204 270	2 006	3 653 753	1 530	3 508 021	1 316	4 837 203	2 237
Rehabilitacja zawodowa	762 032	59	366 664	14	314 039	11	449 380	12	498 058	18

W roku 2012 otrzymano z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyższe środki finansowe niż w trzech latach poprzednich. Zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą udzielanej pomocy jest duża, liczba osób objętych dofinansowaniem wzrosła z uwagi na większe środki finansowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach rehabilitacji zawodowej realizuje zadanie dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie prowadzonej działalności gospodarczej albo własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego. W roku 2012 nie wpłynął żaden wniosek na udzielenie w/w dofinansowania.

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2012 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej (art.12a),
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy (art. 26e),
- finansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy (art.40),
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (art.11).

3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

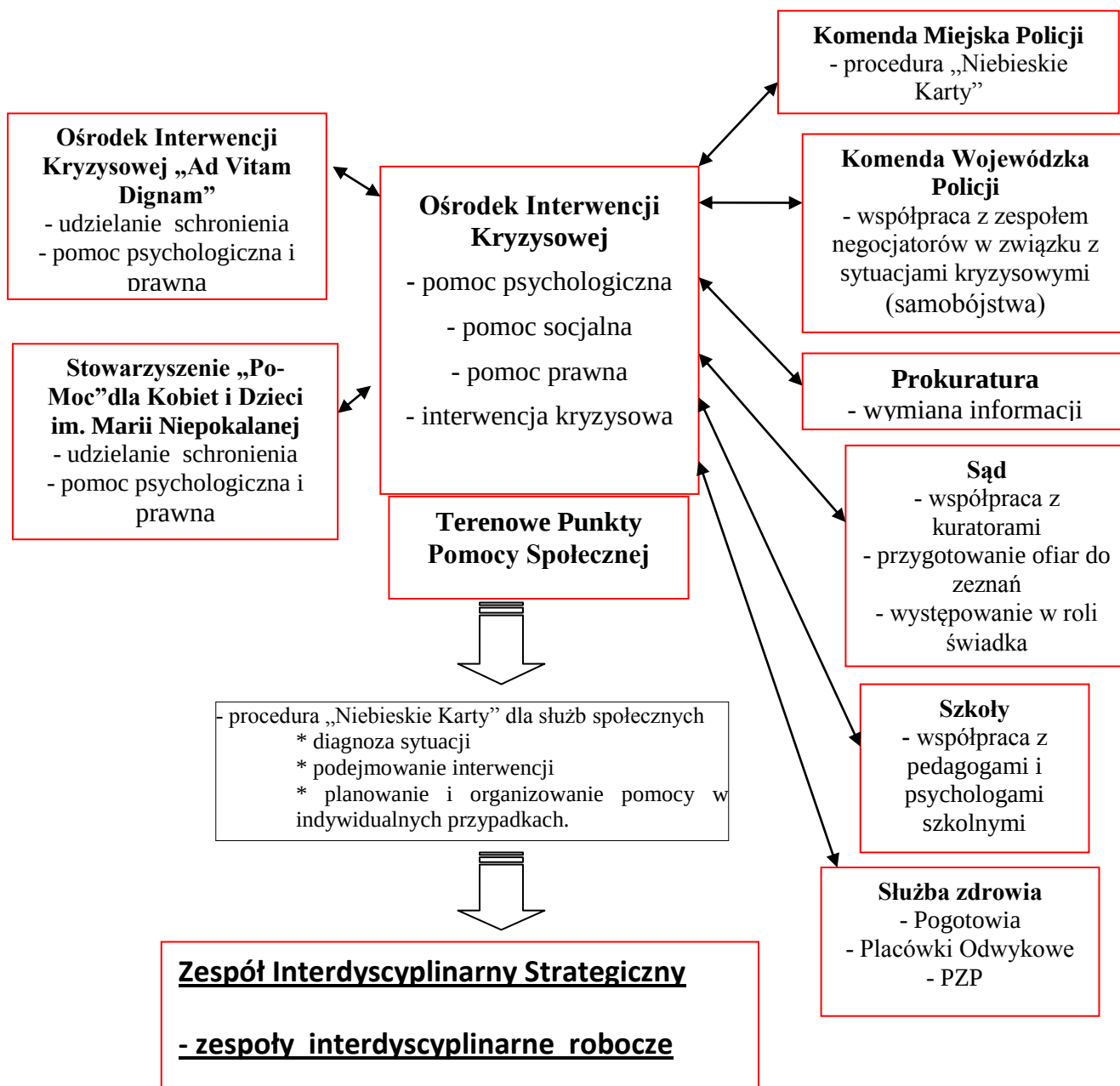
	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba porad	5 256	5 304	5 332	4 818	3 776

Liczba porad ulega zmniejszeniu z uwagi na powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszanie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe), działającego informatora w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych katowice.bezbarier.info, zwiększającą się liczbą osób, które gościły na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

SEKTOR POZARZĄDOWY MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ SŁUŻBY I INSTYTUCJE

System pomocy rodzinie w kryzysie i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 7). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom rodzinie.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS).

W 2012 roku pracownicy socjalni objęli pracą socjalną związaną z problemem przemocy **95 rodzin**. Osoby będące w kryzysie w związku z przemocą zostały skierowane do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, celem objęcia specjalistyczną formą pomocy.

9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doświadczających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą w tym:	1 045
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	299
Sprawcy przemocy	104
Dzieci	18
Inne kryzysy w tym:	624
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	61
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	74

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- ✓ konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie, oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wizyty w środowisku,
- ✓ interwencje,
- ✓ kierowanie do miejsc schronienia,
- ✓ poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- ✓ poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

	W okresie od I - XII 2012r.
Interwencje osobiste	143
Interwencje telefoniczne	81
RAZEM:	224

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane były w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane były następne kroki związane z pomocą. Interwencje służyły również przyśpieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
2 326	683	379

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2012 r. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (35 osób - 49 spotkań).**

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowiła stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczyniała się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierali swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	49	35
Naturalne grupy wsparcia/ spotkania rodzinne	61	124

9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22. Usługi Ośrodka polegają na:

1. Zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności: psychologicznego i prawnego.

Liczba osób, które w okresie I – XII 2012 r. skorzystały z usług OIK (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I – XII.2012r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2012 r. (w zł)
40	2 815	22,00	11,00	50 787,00*

* w tym kwotę 10 087,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej

Od 1 lutego 2006 r. została zawarta umowa pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach a Stowarzyszeniem na świadczenie usług w postaci zapewnienia schronienia wraz z wyżywieniem dla grupy 10 kobiet i kobiet z dziećmi.

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji,
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego,
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Liczba osób, które w okresie I-XII.2012 r. skorzystały ze schronienia (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I-XII.2012 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2012 r. (w zł)
19	3676	28,00	13,00	87 045,00*

* w tym kwotę 13 702,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

W 2011 r. powołano **Zespół Interdyscyplinarny d/s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 r.

- **Zespół Interdyscyplinarny d/a Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 154/2011 z dniem 1.04.2011r.
W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach. Od stycznia do grudnia 2012 r. odbyło się pięć spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i **1 284** spotkania Grup Roboczych.

Od stycznia do grudnia 2012 r. Działania Zespołu obejmowały m.in.:

- Zrealizowano cykl szkoleń dla pracowników socjalnych MOPS Katowice nt. „Procedura „Niebieskiej Karty” – zastosowanie w praktyce.” **Przeszkolono 51 osób w ramach 4 spotkań**, które odbyły się w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS Katowice.
- Realizowano regularne, miesięczne spotkania koordynatorów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Terenowych Punktów Pomocy Społecznej celem omawiania sytuacji niestandardowych, trudnych związanych z realizacją procedury „Niebieska Karta”. Spotkania te odbywają się w Ośrodku

Interwencji Kryzysowej i prowadzone są przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego i/lub Koordynatora ds. interwencji i procedury „Niebieska Karta”.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2012 roku odbyło się **10 takich spotkań**.

- W ramach działań nakierowanych na wdrożenie procedury „Niebieskie Karty” w placówkach oświatowych zorganizowano **3 spotkania informacyjno-szkoleniowe** dla pedagogów i psychologów szkolnych, dyrektorów przedszkoli i dyrektorów szkół. Spotkania odbyły się w styczniu 2012r.
- Zorganizowano spotkanie szkoleniowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego nt. psychologicznych i prawnych aspektów zjawiska przemocy domowej.
- Ustalono z przedstawicielami prokuratury zasady kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym.
- Zorganizowano w mieście konferencję pt. **„Oczy szeroko otwarte na wołanie o pomoc”**, której celem było pozyskanie przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty do realizacji procedury „Niebieskie Karty” i współpracy w ramach planowanych działań interwencyjnych. W konferencji wzięło udział ok. 160 osób tj. przedstawiciele policji, służb społecznych, oświaty, ochrony zdrowia, Sądu i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Przeprowadzono w Radiu-eM audycję nt. zjawiska przemocy domowej i form interwencji i form pomocy rodzinie z problemem przemocy, upowszechniając informacje nt. Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Zorganizowano spotkanie z lekarzami Centrum Psychiatrii w Katowicach przy ul. Korczaka 27, którego celem było wyjaśnienie celu i zasad uruchamiania i realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli ochrony zdrowia. W spotkaniu szkoleniowy wzięło udział ok. 50 osób.

Realizacja procedury „Niebieska Karta” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” - 363		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	217
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	108
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny	360
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	8
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	24
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	6

- Od trzech lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc**. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. W pierwszym kwartale 2012 roku kontynuowano zajęcia i uczestniczyły w nich 4 osoby. W kwietniu 2012 roku została uruchomiona następna edycja zajęć, którą rozpoczęło 9 uczestników. Zajęcia ukończyło 5 osób w lipcu 2012 roku. Kolejną edycję **Programu Edukacyjno-Korekcyjnego dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc** rozpoczęło 7 osób w październiku 2012 roku. Realizacja programu będzie kontynuowana w 2013 r.

9.6. Inne działania:

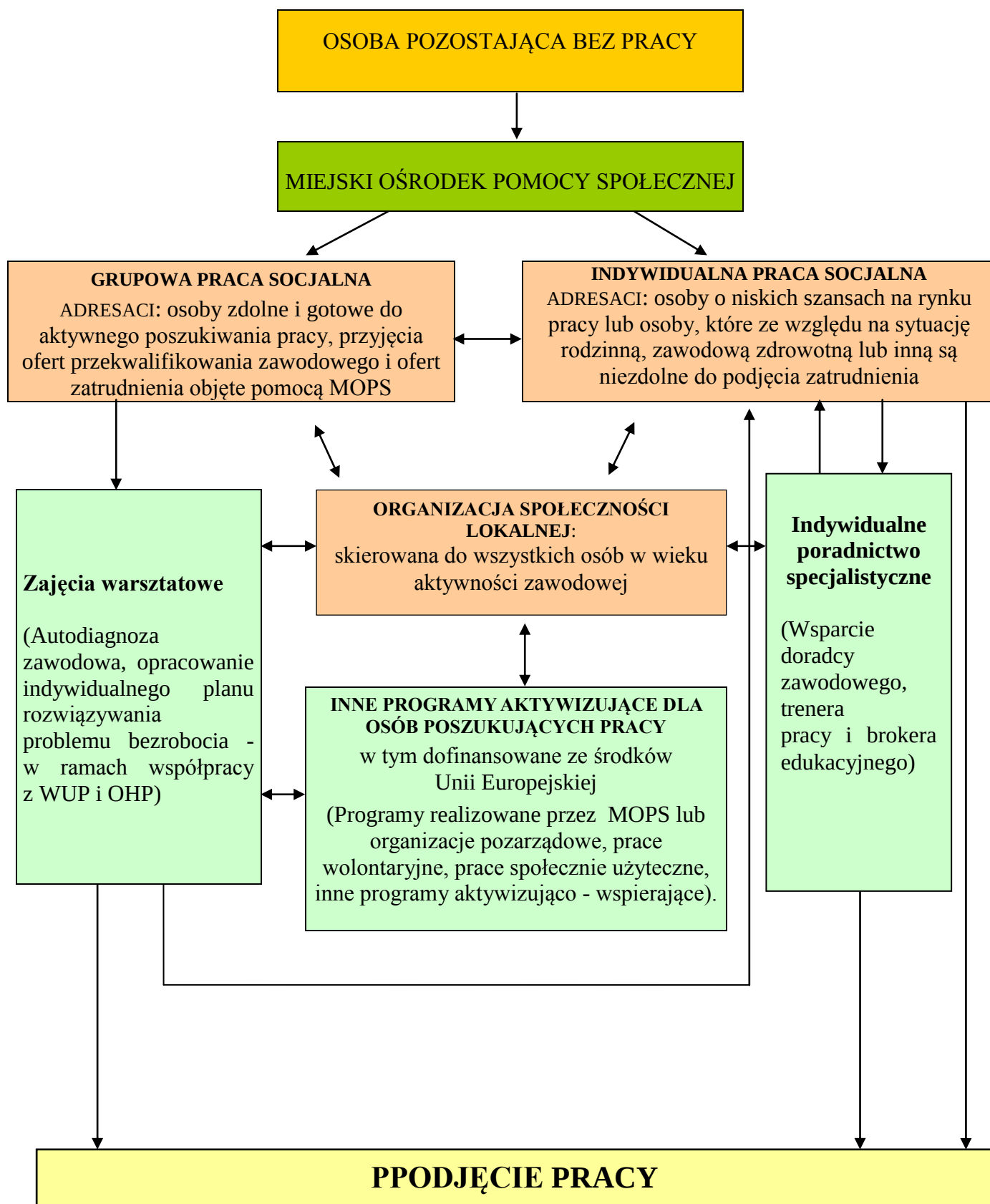
- Od września 2011r. uruchomiono nowe zadanie pn. **„Telefon Zaufania”**. Zadanie to obejmuje udzielanie pomocy psychologicznej i poradnictwa osobom znajdującym się w różnych sytuacjach kryzysowych. W okresie I-XII 2012 roku udzielono **5 252 porad** telefonicznych. Najwięcej porad udzielono osobom i rodzinom, w których występuje zaburzenie psychiczne (2362 porad) oraz osobom w związku z problemami osobistymi (1433porady). W związku z przemocą domową udzielono poradnictwa 26 rozmówcom.
- Udział w audycji „na żywo” -Radia Katowice – dotyczącej zjawiska przemocy wobec dzieci i komentarza nt. wydarzeń związanych ze śmiercią „Madzi” z Sosnowca.
- Współorganizowanie konferencji nt. „Przemoc wobec kobiet” ze studentami Uniwersytetu Medycznego. Konferencję zorganizowano w ramach programu „Daphne”.

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

- W związku z katastrofą kolejową pod Szczekocinami Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił pomocy psychologicznej jednej osobie przebywającej w katowickim szpitalu.
- Udzielono pomocy psychologicznej jednej osobie, będącej rodziną ofiary „Katastrofy Smoleńskiej”.
- Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS we współpracy z pracownikami socjalnymi podjęli działania w ramach interwencji kryzysowej podczas pożaru kamienicy przy ul. Stawowej w Katowicach. Udzielono pomocy na miejscu 10 osobom, objęto pomocą psychologiczną i socjalną jedną rodzinę poszkodowaną w wyniku pożaru.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 8). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

Oferta Ośrodka skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Celem współpracy jest stworzenie koalicji na rzecz aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka, wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń. Więcej informacji na temat współpracy z podmiotami zewnętrznymi znajduje się w podrozdziale 17.7.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Liczba osób korzystających z konsultacji	205
liczba konsultacji	607
Liczba godzin konsultacji	895

10.2 Wolontariat osób pozostających bez pracy

W działaniach aktywizacyjnych wolontariat stanowi ważny etap przygotowywania pozostających bez pracy klientów do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy poprzez umożliwienie kontaktu z pracodawcą oraz powrót osób długotrwale pozostających bez pracy do tzw. „rytmu pracy”. Osoby bezrobotne mogą bowiem w ramach wolontariatu zdobyć doświadczenie zawodowe, uzyskać nowe umiejętności, sprawdzić się podczas wykonywania obowiązków nałożonych przez pracodawcę, ale także sprawdzić swoje umiejętności interpersonalne podczas rozmowy z pracodawcą.

Ważnym aspektem związanym z uczestnictwem osób poszukujących pracy w wolontariacie jest także przywrócenie osobom poczucia własnej wartości i godności. Pożyteczne zagospodarowanie czasu, doświadczanie bycia w sytuacjach społecznych i zadaniowych, mówiąc potocznie - powrót „między ludzi” i poczucie bycia potrzebnym są najwartościowszymi stymulatorami wyzwajającymi wewnętrzną motywację do wyrwania się z kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wolontariat stanowi wsparcie również dla pracodawców – pozwala m.in. realizować działania jednostki w oparciu o wsparcie wolontariusza, daje możliwość sprawdzenia w pracy potencjalnego przyszłego pracownika. Oferta wolontariatu osób pozostających bez pracy jest nadal w ofercie Ośrodka i jest jedną z bardziej skutecznych metod aktywizacji zawodowej. Katowicki MOPS chętnie zatrudnia wolontariuszy jednocześnie promując w ten sposób ideę wolontariatu świadczonego przez osoby będące w trudnej sytuacji na rynku pracy.

10.3 Pracownia komputerowa

Pracownia zlokalizowana jest w budynku MOPS w centrum Katowic. Wyposażona jest w **4 stanowiska komputerowe** – podłączone są na stałe do Internetu. Z pracowni mogą korzystać zarówno klienci Ośrodka, pracownicy Ośrodka, jak i mieszkańcy miasta Katowice, którzy z pomocy MOPS nie korzystają. W pracowni prowadzone były konsultacje indywidualne z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania Internetu w zakresie poszukiwania pracy. Pracownia była pod bieżącym nadzorem informatyków MOPS, a

opiekunem sali byli wolontariusze, którzy w ramach wolontariatu osób pozostających bez pracy realizowali „trening pracy” przygotowujący do pełnienia ról zawodowych w miejscu pracy.

10.4 Współpraca z instytucjami rynku pracy

W celu kompleksowego wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek ściśle współpracuje na podstawie podpisanych porozumień z takimi instytucjami rynku pracy jak: Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach oraz Ochotniczy Hufiec Pracy w Katowicach.

10.4.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal kontynuował współpracę z **Powiatowym Urzędem Pracy** na podstawie zawartego w 2009r porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w PUP i korzystających ze wsparcia Ośrodka. Ośrodek współpracował z Urzędem w ramach organizacji w 2012 r. prac społecznie użytecznych. Ponadto w marcu 2012 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Urzędu, Ośrodka i instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych na terenie miasta Katowice. Spotkanie było integralną częścią projektu „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach” realizowanego w ramach PO KL, który współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej. W maju 2012r. zostały przygotowane i przesłane do Urzędu Pracy listy osób korzystających z pomocy Ośrodka i równocześnie będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w celu intensywniejszej aktywizacji zawodowej tej grupy klientów w postaci skierowania do uczestnictwa w aktywnych formach wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy (takich jak: pośrednictwo pracy, informacja zawodowa, staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, wsparcie doradców zawodowych, kluby pracy itp), a w szczególności do przekazywania ofert pracy w pierwszej kolejności. Współpraca Ośrodka i Powiatowego Urzędu Pracy w głównej mierze polegała na wymianie informacji dotyczących klientów korzystających jednocześnie z pomocy obu instytucji oraz ustalaniu wspólnych kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji zawodowej klientów Ośrodka. Regularnie utrzymywano kontakty telefoniczne oraz odbywały się comiesięczne spotkania przedstawicieli obu instytucji, w celu weryfikacji/udzielenia informacji nt. osób korzystających równocześnie z pomocy Ośrodka i wsparcia Urzędu. Rozmowy obejmowały m.in. analizę sytuacji zawodowej klientów, aktualizowanie możliwości i zasad udzielania pomocy w postaci przedstawienia ofert pracy czy innych rodzajów wsparcia. Równocześnie Ośrodek uzyskiwał informacje, dotyczące aktualnej oferty wsparcia Urzędu skierowanej do osób, pozostających bez zatrudnienia oraz zmian w sytuacji na lokalnym rynku pracy. Na przełomie listopada i grudnia 2012 r. pracownicy MOPS uczestniczyli w spotkaniu informacyjno – doradczym dla zwalnianych pracowników, w związku z rozpoczętym procesem likwidacji Śląskiego Zakładu Przewozów Regionalnych w Katowicach i planowanymi zwolnieniami grupowymi. Na spotkaniu pracownicy Ośrodka przedstawili ofertę wsparcia dla zwalnianych pracowników (wsparcie prawne, psychologiczne, doradcze) oraz przekazali informacje o strukturze Ośrodka i zasadach przyznawania świadczeń pieniężnych z MOPS.

10.4.2 W roku 2011 Ośrodek nadal współpracował z **Ochotniczym Hufcem Pracy** w Katowicach na mocy podpisanego w 2009 roku porozumienia o współpracy. Głównym celem jest przeciwdziałanie skutkom wykluczenia społecznego osób pozostających bez zatrudnienia (w szczególności osób do 25 roku życia), aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych na rynku pracy, a także wspieranie osób poszukujących pracy.

10.4.3 Ośrodek w porozumieniu z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Katowice, tutejszy Ośrodek prowadził nabór na warsztaty, które były prowadzone przez metodyków WUP, o tematyce „KOMPETENCJE ZAWODOWE I SPOŁECZNE A WYBÓR ZATRUDNIENIA - warsztaty z zakresu samooceny predyspozycji i umiejętności zawodowych”. Warsztaty te były organizowane w siedzibie Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii MOPS w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery pod patronatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

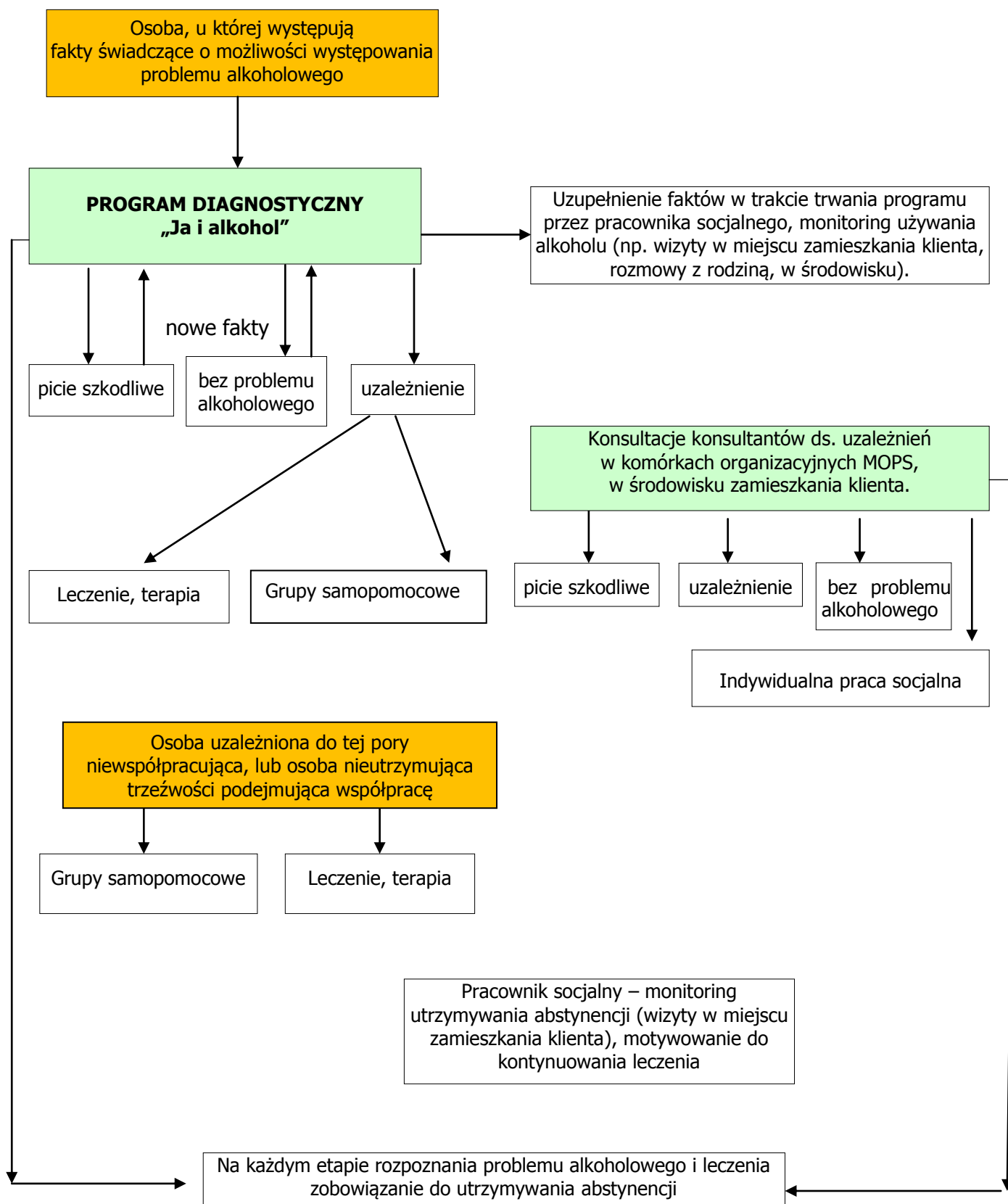
10.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Zakres pomocy w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych:

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	383 444,64 zł	377 918 ,11	340 613,17
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3315	2914	3368
Roczny koszt programu na rodzinę (w zł.)	115,67	129,69	101,13

Wzrost liczby osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS związany był ze zmieniającą się sytuacją na lokalnym rynku pracy. Nastąpiło równocześnie zmniejszenie kosztu pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, co związane było wykorzystywaniem szerszej oferty wsparcia osób pozostających bez zatrudnienia. Oferta ta świadczona była przez instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na brak zatrudnienia i coraz trudniejszą sytuację na rynku pracy. Wsparciem Ośrodka objęte były rodziny wieloprotymowe, w których problem bezrobocia jest jednym z wielu czynników rzutujących na zagrożenie marginalizacją.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział VI) oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorami tego zadania są: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno-motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

Cele szczegółowe realizowane przez MOPS:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Formy realizacji:

- prowadzenie w/w działalności przez konsultantów ds. uzależnień Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej (opis w rozdziale XI i VI),
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (opis w rozdziale IX),
- prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci oraz klubów profilaktycznych dla młodzieży lub zlecanie ich prowadzenia organizacjom pozarządowym (w ramach Programu - opis w rozdziale IV).

11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

Łączna liczba osób objętych pomocą	272
W tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	251
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	21

2. Działalność diagnostyczno-motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne	Liczba
W tym:	
dla klientów Ośrodka	428
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	17

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (Program „Ja i alkohol”)

„*Ja i Alkohol*”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	151
Liczba spotkań:	88
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	66
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	20
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	5
Liczba osób bez rozpoznania	60

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	74
---	----

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierają treści dot. dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemu alkoholowego i sposobu jego rozwiązywania obejmowało cykl 2 spotkań po 5-7 godzin. Odbłyły się 2 edycje szkolenia, która obejmowała łącznie 24 godziny dydaktyczne. Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	18
Liczba spotkań	4
Liczba godzin	24
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	249

11.2 Inne zadania

Konsultanci ds. uzależnień uczestniczyli:

- w obchodach XXVI rocznicy założenia Klubu Abstynenta „Dwójka” (luty 2012)
- w obchodach XXIII rocznicy założenia Klubu Abstynenta „Jędrus” (wrzesień 2012)

W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestnicząc w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia bądź też podtrzymują abstynencję.

Konsultanci ds. uzależnień biorą udział w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i przemocy.

Na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej odbywają się spotkania grup samopomocowych DDA i Al.-Anon.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokosc swiadczenia (w zł.)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	9 583	14 463 035,05	X

Zasiłek rodzinny	9 583	8 579 279,00	68 zł na dziecko do 5-go roku życia; 91 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia oraz 98 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.
Urodzenia dziecka	516	516 000,00	1000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	441	1 350 026,05	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	1 003	1 689 370,00	170 zł, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 412	1 152 560,00	80 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	641	480 340,00	60 zł – dla dziecka do 5 roku życia, 80 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	6 176	617 600,00	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	181	77 860,00	90 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 50 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	6 211	10 485 549,00	153 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	731	3 863 866,80	520 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	2 599	2 599 000,00	1000 zł
---	-------	--------------	---------

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku wypłacono również pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Objęte pomocą zostało **419** osób, którym wypłacono świadczenia na łączną kwotę **458 700 zł**.

12.2 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł)
Fundusz alimentacyjny	2 728	9 925 652,46	303,20

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	1 752
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	584
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	312
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	253
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wnioski do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o odebranie prawa jazdy	221

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzone, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 350 osób) lub poza granicami RP (ok. 200 osób).

W stosunku do 55 dłużników wystąpiono z wnioskiem do sądu o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z dwoma biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „Infomonitor” oraz rejestru „ERIF”

W wyniku prowadzonego postępowania w 2012 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę: **1 583 520,31 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę: **607 257,23 zł**.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;

- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2012r. przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenie w 2012 roku	Liczba przyznanych świadczeń	Wypłacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	3 062	28 582	7 282 221,51	254,78
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	2 049	18 852	4 396 177,03	233,19
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	791	7 184	1 590 706,07	221,42
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	1 352	12 442	2 898 528,12	232,96
RAZEM	7 254	67 060	16 167 632,73	241,09

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71 poz. 734 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 grudnia 2001 roku w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz. U. 156, poz. 1828) w 2012 roku przeprowadzono 1 006 wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Ilość przyjętych wniosków	13 283	12 620	12 306	12 311
Kwota wypłaconych świadczeń	14 706 907,17	15 013 369,16	15 272 894,20	16 167 632,73
Średnie miesięczne świadczenie	202,95	216,51	226,02	241,09

W 2011r. i 2012r. liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy pozostała prawie na tym samym poziomie lecz kwota wypłaconych świadczeń wzrosła o **894 738,53 zł.**

Wzrost średniego miesięcznego świadczenia spowodowany był podwyżką cen energii elektrycznej od 01 stycznia 2012 r., rewaloryzacją rent i emerytur od 01 marca 2012 r. oraz podwyżką opłat za wodę.

XV. PROMOCJA OŚRODKA

15.1 Konferencje

W 2012 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w konferencjach, organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej.

Konferencje obejmowały w szczególności następującą tematykę:

- Pokochać starość - możliwości i wyzwania wobec współczesnych seniorów,
- XII Ogólnopolska Konferencja Pracowników Socjalnych,

- XV Ogólnopolska konferencja szkoleniowa pt. Pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- Dialog na rzecz wspierania systemu pomocy społecznej, rodziny i pieczy zastępczej w województwie śląskim,
- III Konferencja Pracowników Socjalnych pt. "Organizowanie społeczności lokalnej - usługa społeczna na rzecz aktywnej integracji",
- Równe szanse niepełnosprawnych uczniów w katowickich szkołach. Dylematy, doświadczenia, dobre praktyki,
- Pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- „Obywatel Senior” - pierwszym kongres zorganizowany w ramach Europejskiego,
- Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej,
- Rodzina Uwikłana w Przemoc - Jak Pomagać ?,
- Oczy szeroko otwarte na wołanie o pomoc. Interdyscyplinarne podejście do zjawiska przemocy w rodzinie- profilaktyka, interwencja, pomoc,
- „Kobieta nie jest na sprzedaż”- konferencja dotycząca przeciwdziałaniu procederowi handlu ludźmi w woj. śląskim,
- Mity i fakty w terapii uzależnień,
- Leczenie zaburzeń psychiatrycznych w warunkach psychiatrii środowiskowej,
- Nowe wyzwania dla psychiatrii terapia chorych psychicznie uzależnionych od narkotyków i uzależnionych od hazardu,
- Zatrudnij ASA. Rola przedsiębiorstw społecznych w zatrudnianiu dorosłych osób z autyzmem i zespołem Aspergera,
- Koordynacja na rzecz aktywnej integracji,
- Wyrównywanie szans na rynku pracy – Solidarność pokoleń,
- Atrakcyjność regionalnego rynku pracy – analiza, ocena i pożądane zmiany w kontekście zachodzących trendów rozwojowych i prognozowanych zmian społeczno – gospodarczych”,
- II Regionalne spotkanie Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych w Sosnowcu – marzec 2012 r.,
- XVI Ogólnopolska Konferencja Przeciwdziałania Przemocy,
- III Regionalne Spotkanie Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych w Sosnowcu,
- Poszukiwanie Osób Zaginionych w Polsce i Europie.

Przedstawiciele Ośrodka brali również czynny udział w konferencjach prezentując własne przedsięwzięcia i rozwiązania.

Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w czerwcu 2012 r. brali udział w:

- XII Ogólnopolskiej Konferencji Pracowników Socjalnych w Częstochowie, gdzie zaprezentowano wystąpienie pt.: „Obszar pracy interwencyjnej i pomocy psychologicznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie”,
- spotkaniach Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Warszawie w: styczniu, kwietniu oraz październiku,
- spotkaniach w sprawie rekomendacji do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” w Warszawie – w styczniu oraz marcu,
- w obradach panelu ekspertów nt problemów związanych z funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz możliwości ich rozwiązania – organizator: Najwyższa Izba Kontroli w Warszawie –we wrzesień 2012 r.

Koordynator PCAL Szopienice wystąpił na konferencjach z zakresu organizacji społeczności lokalnej:

- X 2012 r. - wystąpienie na Ogólnopolskiej Konferencji Pracowników Socjalnych w Warszawie „Zmiana jest możliwa” organizowanej przez Centrum Wspierania Aktywności, Lokalnej CAL Szopienice,
- X 2012 r. – prowadzenie warsztatów na temat organizowania społeczności lokalnej na konferencji w Katowicach organizowanej przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL,
- XI 2012 r. – prowadzenie warsztatów na Ogólnopolskiej Konferencji Pracowników Socjalnych w Warszawie z zakresu organizowania społeczności lokalnej oraz prezentacja filmu „Organizacja społeczności lokalnej” na przykładzie Szopienic.

Pracownik socjalny TPPS-8 pracujący w specjalizacji osób starszych i niepełnosprawnych, wystąpiła na konferencji: „Aktywna starość jako implikacja wielosektorowych działań w polityce społecznej”, która odbyła

się 18.05.2012 r. w Katowicach w Sali Sejmu Śląskiego. W/w zaprezentowała na konferencji ofertę programu – Grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych „Radość Życia”.

Kierownik TPPS-4 przedstawiła „Rolę OPS w wsparciu rodziny” na konferencji podsumowującej projekt „Promyk” realizowany przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne.

Ponadto pracownicy Ośrodka mieli swoje wystąpienia na:

- Kongresie Obywateli Seniorów organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach,
- Konferencji „Dialog na rzecz wspierania systemu pomocy społecznej, rodziny i pieczy zastępczej w województwie śląskim”.

MOPS w 2012 roku był również organizatorem konferencji :

- 18.06.2012 r. „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki zasobów ludzkich w Katowicach” - konferencja podsumowująca wyniki badań w projekcie pod w/w tytułem , która odbyła się w dniu 18.06.2012 r. na Uniwersytecie Śląskim,
- „Psychiatria środowiskowa w systemie pomocy społecznej i opieki zdrowotnej” zorganizowanej w dniu 22 października z okazji 15 -lecia działalności Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w Sprawach dot. Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Na konferencji zespół zaprezentował działalność CRS ; Zorganizowano wystawę prac uczestników Pracowni Rozwoju Twórczego „Twórcy Sztuki”,
- „Interdyscyplinarne podejście do zjawiska przemocy w rodzinie – profilaktyka, interwencja, pomoc! „Oczy szeroko otwarte” na wołanie o pomoc.” – konferencja zorganizowana przy współudziale różnych instytucji w tym OIK MOPS przez Zespół Interdyscyplinarny w październiku 2012 r.

15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

Stowarzyszenie CAL z Warszawy nakręciło filmy na temat organizowania społeczności lokalnej na terenie Szopienic: „Rzeczpospolita Lokalna” i „Organizowanie społeczności lokalnej”. Film „Rzeczpospolita Lokalna”, był emitowany podczas Ogólnopolskiej Konferencji we wrześniu 2012 r. w Warszawie, a oba filmy zostały rozpowszechnione w Ośrodkach Pomocy Społecznej w całej Polsce. Filmy są również dostępne na stronie internetowej stowarzyszenia CAL i NGO.

W publikacji wydanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej pod red. D. Błasiak, I. Piątkowskiej – Lipki pt.: „Rola pracy socjalnej w przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego” opublikowała swój artykuł Pani Agnieszka Rzepecka „Człowiek – najlepsza inwestycja” – doświadczenia z organizacji wolontariatu w Szopienicach oraz realizacji Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach”.

Pani Bożena Kopeć przygotowała artykuł dotyczący opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi dla Biuletynu Śląskiego Stowarzyszenia Alzheimerowskiego mieszczącego się w Katowicach ul. Medyków 14.

W aneksie do publikacji „Instytucje wsparcia a monitoring problemów społecznych w Katowicach - Księga Dobrych praktyk” autorstwa A. Bartoszek, K. Czekaj, K. Faliszek, A. Niesporek, D. Trawkowska - Pani Beata Flak i Pan Andrzej Górak opublikowali artykuł pt.: „Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – dobre praktyki.”

W okresie sprawozdawczym pracownicy Ośrodka kontaktowali się z mediami w celu informowania o podejmowanych przez Ośrodek działaniach na rzecz mieszkańców Katowic min.: Kierownik Sekcji ds. Bezdomnych udzielił wywiadów: radiowych (Radio eM, Radio Katowice), telewizyjnych (TVN, TV Katowice) i prasowych (Dziennik Zachodni, Gazeta Wyborcza, Przestrzeń Twórcza - Stacja Ligota ") na temat wsparcia dla osób bezdomnych świadczonego przez MOPS. Kierownik Terenowy Punkt Pomocy Społecznej Nr 1 udzieliła wywiadu dla Radia „eM” na temat przyznawania przez MOPS Katowice pomocy na opał. Kierownik TPPS 7 udzieliła wywiadu dla Radia eM z okazji Dnia Pracownika Socjalnego.

W 2012r. Kierownik OIK wzięła udział w dwóch audycjach radiowych w Radiu Katowice poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przemocy wobec dzieci.

15.3 Nagrody, wyróżnienia

W związku z obchodami Dnia Pracownika Socjalnego Wicewojewoda Śląski Pan Piotr Spyra wręczył odznaczenia za długoletnią służbę wyróżniającym się pracownikom pomocy społecznej. Wśród osób

odznaczonych znaleźli się również pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. W trakcie uroczystości, która odbyła się w Westybulu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego odznaczenia otrzymali:

- Zastępca Dyrektora MOPS Pani Ewa Bromboszcz - złoty medal za długoletnią służbę,
- Kierownik Centrum Rehabilitacji Społecznej dla Osób Zaburzonych Psychiczenie Pani Mariola Konarska-Meier - srebrny medal za długoletnią służbę,
- Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej Pani Liliana Krzywicka - srebrny medal za długoletnią służbę,
- Specjalista Pracy Socjalnej - Koordynator w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii Pani Beata Flak - brązowy medal za długoletnią służbę.

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego 21 listopada 2012 r. również w Warszawie wręczono nagrody i wyróżnienia za wybitne, nowatorskie rozwiązania w pomocy społecznej. Wśród osób wyróżnionych znalazł się pracownik MOPS Katowice Pan Maciej Sosnowski, który otrzymał brązowy medal za długoletnią służbę.

W 2012 roku wyróżnienia otrzymali również wolontariusze Ośrodka zaangażowani w działania na rzecz mieszkańców Katowic:

- Jedna z uczestniczek PCAL Szopienice zdobyła tytuł Wolontariusza Roku 2012 Województwa Śląskiego (coroczny konkurs organizowany przez regionalne sieci Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu),
- Podczas Dnia Wolontariusza organizowanego dnia 04.12.12 r., 6 wolontariuszy świadczących usługi w ramach PCAL Szopienice otrzymało specjalne wyróżnienie Dyrektora MOPS Katowice, a 5 wolontariuszy otrzymało specjalne wyróżnienia Prezydenta Miasta Katowice,
- Wolontariusz zatrudniony w ramach programu „A, B, C i co dalej...?” udzielający korepetycji w Świetlicy Środowiskowej nr 5 został laureatem konkursu „Barwy Wolontariatu” i zajął III miejsce w województwie śląskim.

Inne działania związane z promowaniem działalności Ośrodka opisane zostały w poszczególnych rozdziałach sprawozdania.

XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

16.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzysta z bogatej oferty szkoleń realizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. W 2012 roku w szkoleniach uczestniczyło **185 pracowników**, w tym w szkoleniach bezpłatnych **142 pracowników**, natomiast w szkoleniach płatnych wzięło udział – **43 pracowników**. Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego w ramach projektu systemowego „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego”.

16.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2012r. zostały zaplanowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne.

Ilość szkoleń	Liczba uczestników
15	392 osób

16.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Ośrodka - psychologów i pedagoga Sekcji Psychologiczno- Pedagogicznej.

	Ilość spotkań	Liczba godzin	Liczba osób
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	5	10	45
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	6	10	36
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	6	12	29

W 2012 r. odbyło się również 1 **spotkanie konsultacyjne dla pracowników zajmujących się osobami bezdomnymi** , w którym uczestniczyło 9 osób.

16.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2012 pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, w tym Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej oraz Zespołu Asysty Rodzinnej udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom socjalnym Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Liczba osób korzystających z konsultacji
Psychologiczne i pedagogiczne	1422	246
Udzielane przez asystentów rodziny	899	178
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia/trenera pracy	62	112

16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

W 2012 roku **3 pracowników** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukończyło studia podyplomowe dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego 1.45 pn.: „*Kształcenie kadry zarządzającej instytucji pomocy i integracji społecznej w formie studiów podyplomowych*”, realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Działania 1.2. *Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej PO KL*.

16.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2012r. kontynuowano poradnictwo metodyczne w formie superwizji psychologicznych dla pracowników Ośrodka.

Celem superwizji psychologicznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej.

Ilość superwizji psychologicznych	70
Liczba godzin superwizji psychologicznych	122,5
Liczba osób uczestniczących	95

Ponadto przeprowadzono **5** indywidualnych spotkań superwizyjnych programów wolontaryjnych "ABC" i "Słonecznik" w wymiarze łącznym 3 godziny.

XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

17.1 Projekty realizowane w 2012 roku (źródła finansowania)

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu w zł
„Damy Radę – Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	7.1.1 POKL	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS	Kontynuacja zadań: aktywna integracja, praca socjalna, zasiłki i pomoc w naturze, działania o charakterze środowiskowym – w tym współrealizowane w partnerstwie. Projekt w latach 2012 – 2013 zakłada realizację zadań w ramach komponentu ponadnarodowego.	I-XII 2012 r.	Koszt projektu w 2012 roku 2 061 437,12 zł (w tym wkład własny do projektu to kwota 260 708,95 zł).
„Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach” – projekt partnerski	7.2.1 POKL	Projekt badawczy	Tworzenie systemu diagnozowania i tworzenia rozwiązań problemów społecznych w mieście Katowice	V 2011 r. - VI 2012 r.	Wartość projektu 694 960 zł (w tym budżet MOPS 49 149,19 zł w 2012 roku)
„Program dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”.	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	osoby stosujące przemoc w rodzinie	prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	I-XII 2012r.	14 969,98 zł
IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach	RPO Województwa Śląskiego finansowany z EFRR	Grupę docelową stanowią wszyscy mieszkańcy Katowic, gdyż z platformy elektronicznej dla wspomagania zarządzania w MOPS Katowice korzystać będą nie tylko klienci MOPS ale również pracownicy przedsiębiorstw zainteresowani procedurami przetargowymi prowadzonymi przez Ośrodek.	Umożliwienie: -wnioskowania za pośrednictwem Internetu, - wymiany informacji i dokumentacji z wykorzystaniem podpisu elektronicznego, - śledzenia toku postępowania spraw za pośrednictwem Internetu, - stronom pełnego dostępu do informacji na temat zakresu i form pomocy, . Zapewnienie pełnej jawności działania MOPS w Katowicach zgodnie z Ustawą o dostępie do informacji publicznej. Uproszczenie wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi.	IV 2012 r. – XII 2013 r.	Koszt projektu w 2012 roku: 228 432,75 zł (w tym, wkład własny MOPS 34 264,95 zł)
„Równe Szanse”	Środki MAC w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego i ich rodziny	- Objęcie pomocą w postaci zajęć grupowych 3 Świetlicach Środowiskowych dzieci romskich i polskich. - Wsparcie dla rodzin dzieci w zakresie sprawowania funkcji op.-wych.	I-XII 2012 r.	44 496,50 zł
„Razem łatwiej”	Środki MPIPS w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i wychowankowie tych rodzin	Szkolenia dla uczestników projektu	VII-XII 2012 r.	27 429,80 zł (w tym, ze środków własnych 13 929,80 zł, wnioskowana dotacja 13 500 zł)

	systemu pieczy zastępczej na rok 2012"				
„Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Środki MPIPS w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe	Objęcie opieką rodzin zastępczych Aneksm zmieniono okres obowiązywania umowy oraz kwoty	VI-XII2012 r. VIII-XII 2012r.	47 797 zł (w tym, ze środków własnych 21 160,60 zł, wnioskowana dotacja 26 636,40 zł) 34 700,79 zł (w tym, ze środków własnych 17 124,84 zł , dotacja 17 575,95 zł)
„Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – druga edycja”	Środki MPIPS w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe.	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe.	VIII-XII 2012r.	127 788,60 zł (w tym, ze środków własnych 51 772,60 zł dotacja: 76 016 zł) oraz na dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów w I edycji Programu 4 866,43 zł (w całości dotacja)
Strefa Młodego Człowieka” Nowy Klub Młodzieżowy w Katowicach-Zawodziu	Środki w ramach Programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Świetlica-Dzieci-Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011-2015	Młodzież z dzielnicy Katowice-Zawodzie w tym absolwenci Świetlicy Środowiskowej nr 5	- Objęcie pomocą w postaci zajęć dla młodzieży z dzielnicy Zawodzie, w tym dla absolwentów Świetlicy Środowiskowej nr 5. - Wsparcie dla rodzin młodzieży w zakresie sprawowania funkcji op.-wych. - Dopuszczenie Klubu w sprzęt i meble niezbędne do realizacji działań. - Zapewnienie wyżywienia dla młodzieży w postaci kolacji i podwieczorku. - Organizacja rodzinnego wyjścia do kina lub teatru. - Organizacja rodzinnej kolacji wigilijnej. - Organizacja rodzinnego wyjazdu integracyjnego.	IX - XII 2012r.	53 986,10 zł (w tym ze środków własnych 10 007,34 zł oraz wkład osobowy – wolontariat 4695,00 zł , wnioskowana dotacja 40 000 zł – (rzeczywiste koszty pokryte z dotacji po rozliczeniu projektu 39 283,76 zł)
„Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	Środki z MEN w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego	Wyposażenie w podręczniki i art. szkolnie dzieci romskich ze szkół podstawowych i gimnazjalnych.	I-XII 2012r.	14 000 zł
„Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces” – projekt partnerski	7.2.1 POKL	osoby niepełnosprawne, niezatrudnione, pozostające w leczeniu poradni zdrowia psychicznego, mieszkające na terenie Katowic, które są zdolne i chętne do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy	Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznym.	VIII 2012r. – VIII 2014r.	Koszt projektu 1 382 660 zł (w tym budżet MOPS 23 058,84 zł w 2012 roku).
„Asystent rodziny – II edycja	Środki MPIPS w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012”	Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów.	II-XII 2012 r. (dot. także refundacji poniesionych kosztów zatrudnienia asystentów	108 641,46 zł (w tym wkład własny 782,52 zł, dotacja: 107 858,94zł)

17.2 Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 r. kontynuował realizację projektu systemowego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Realizacja projektu zatwierdzona była Uchwałą nr XXV/520/08 Rady Miasta Katowice z dnia 25 kwietnia 2008 oraz Uchwałą zmieniającą nr XXIX/620/08 z dnia 28 sierpnia 2008r Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany jest od V’ 2008 i zaplanowany do XII’ 2013 roku.

Od dnia 01.05.2012 roku projekt jest realizowany w oparciu o umowę partnerską z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego (wspólna realizacja kontraktów socjalnych w tym w szczególności Klub Integracji Społecznej) oraz Stowarzyszeniem „Fabryka Inicjatyw Lokalnych (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). Zakłada się także realizację zadań mających na celu wypracowanie nowych metod pracy i adaptację rozwiązań z udziałem partnerów zagranicznych (z Litwy, Włoch i Hiszpanii), co ujęto w złożonym wniosku o dofinansowanie na lata 2012 – 2013 z komponentem ponadnarodowym. W dniu 20.08.2012 roku podpisano aneks do umowy ramowej obejmujący 2- letni okres realizacji.

Na budżet projektu w roku 2012 w chwili obecnej składa się:

Wkładu własnego:

260 708,95 zł

Środków Budżetu Państwa i Środki Budżetu UE

1 800 728,17 zł

W 2012 projekt obejmował działania skupione wokół 5 zadań kluczowych:

1. Aktywna integracja – obejmująca zróżnicowany katalog form wsparcia skierowanych do klientów MOPS, w tym kontrakty socjalne oraz realizację 5 Programów Aktywności Lokalnej (PCAL, PAL-M, GiCAL) oraz Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION).
2. Praca socjalna – obejmująca upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w tym poprzez wsparcie potencjału instytucji, rozwój metod pracy socjalnej itp.
3. Zasiłki i pomoc w naturze – zapewnienie części wymaganego wkładu własnego poprzez wsparcie klientów świadczeniami z pomocy społecznej.
4. Działania środowiskowe – nakierowane na aktywizację społeczną zarówno osób uczestniczących w projekcie jak i mieszkańców Katowic będących bezpośrednim otoczeniem uczestników projektu.
5. Komponent ponadnarodowy obejmujący wymiany grup uczestników projektu oraz wymianę doświadczeń pomiędzy personelem MOPS a partnerami zagranicznymi i krajowymi.

W ramach projektu zapewniana jest także obsługa zarządcza oraz finansowa związana z realizacją i rozliczaniem projektu.

17.2.1 Instrumenty aktywnej integracji.

W ramach zadania „Aktywna integracja” realizowane są kontrakty socjalne (dla 35 osób w 2012r.) oraz programy aktywności lokalnej i program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach kontraktów socjalnych realizowane są takie usługi jak:

- **Usługa trenera pracy** - instrument realizowany jest przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii, posiadających merytoryczne przygotowanie oraz wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami długotrwale pozostającymi bez pracy. Praca z klientami wzorowana jest na modelu Job coachingu z powodzeniem wykorzystywanym w krajach zachodniej Europy i ma na celu: podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych klienta zwiększających jego szansę na podjęcie pracy.
- **Usługa Asystenta rodziny** – instrument realizowany jest przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii. W ramach projektu finansowane są 2 etaty asystenta rodziny. Szczegółowo usługa opisana została w rozdziale 2.4.
- **Klub Integracji Społecznej** realizujący zadania z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej. Na zajęcia w klubie składają się warsztaty komunikacyjne, zajęcia z zakresu poszukiwania pracy, planowania, rozwoju kompetencji, zajęcia komputerowe, konsultacje z doradcą zawodowym, pośrednikiem pracy oraz Trening

Umiejętności Społecznych (w tym w formie wyjazdowej). Elementem aktywizacji będzie także włączanie osób zagrożonych wykluczeniem w życie kulturalne Katowic.

- **Usługa Terapii Psychologicznej** – obejmująca cykl sesji psychologicznych – terapeutycznych dla osób wymagających wsparcia oraz pracy nad indywidualnymi problemami psychicznymi. Instrument ten jest realizowany w miarę pojawiających się potrzeb, we współpracy z zewnętrznymi placówkami świadczącymi usługi psychoterapeutyczne.

- **Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne** służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy. Usługa obejmuje diagnozowanie problemów osób i rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia, pomocy psychologicznej zarówno w obszarze funkcjonowania osoby/rodziny, budowania relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz radzenia sobie z problemami, a także w zakresie komunikacji.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.** Praca z klientem w ramach tego instrumentu polegała na prowadzeniu poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu jego kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej.

17.2.2 Programy Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Giszowcu, Szopienicach i Załężu, PION, PALM

W ramach projektu systemowego Programu Centrum Aktywności Lokalnej (PCAL) realizowane były w dzielnicach miasta Katowice - Nikiszowiec i Szopienice od czerwca 2008 roku a w dzielnicy Załęże od lipca 2009 roku. W roku 2010 uruchomiono Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który w 2011 roku został przekształcony w Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My” (PION). W 2011 roku uruchomiono także Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie” (PAL-M). Od 01.08.2012 roku w ramach projektu działa także Program: Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej – jego realizacja, jak również realizacja Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, odbywa się w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FIL.

Głównym celem uruchomienia Programów było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Programy – przyjęte stosownymi Uchwałami Rady Miasta Katowice, realizowane są w ramach projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” i są współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w ramach: **Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, Programu: Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej** został zawarty w złożonych odrębnie sprawozdaniach z realizacji programów.

17.3 Projekt badawczy „Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”

Miasto Katowice we współpracy z Uniwersytetem Śląskim (Partnerem projektu) w Katowicach w okresie od 1.05.2011 r.-30.06.2012 r. realizował projekt **„Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach”** współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna wartość projektu wynosiła **694 960 zł**. W ramach projektu zadania w zakresie promocji oraz współpracy z Partnerem projektu w działaniach podejmowanych w związku z przeprowadzaniem badań realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem projektu było stworzenie systemu diagnozowania i tworzenia rozwiązań problemów społecznych w mieście Katowice. Na podstawie przeprowadzonych badań została stworzona aktualna i kompleksowa diagnoza problemów społecznych, jakie występują na terenie miasta Katowice. Na podstawie wyników badań Partner opracował publikację naukową pt.: „Diagnoza problemów społecznych i monitoring polityki społecznej dla aktywizacji zasobów ludzkich w Katowicach” oraz podręcznik dobrych pt.: „Instytucje wsparcia a monitoring problemów społecznych w Katowicach. Księga dobrych praktyk.” W aneksie do książki dobrych praktyk pracownicy Ośrodka przygotowali informację na

temat jego działalności. Publikacje dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miasta Katowice.

W ramach projektu wyniki z przeprowadzonych badań zostały zaprezentowane przez pracowników naukowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na przygotowanym wspólnie z Ośrodkiem spotkaniu konsultacyjnym w dniu 26.03.2012 roku, które odbyło się w Instytucie Socjologii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Na spotkanie zostali zaproszeni przedstawiciele instytucji miejskich i podmiotów niepublicznych, działający na terenie Katowic, zaangażowani w szeroko rozumiane działania na rzecz społeczności naszego miasta. W ramach spotkania poruszono m.in. następujące zagadnienia: sposoby wykorzystania danych z monitoringu problemów społecznych przez partnerów instytucji miejskich i organizacje pozarządowe, na tle dotychczasowej współpracy; przedstawiono wnioski, opinie i doświadczenia uczestników spotkania, w aspekcie ich własnych doświadczeń w zakresie badania/rozwiązywania problemów społecznych; wskazano problemy ze zintegrowaniem i uzyskaniem kompleksowych danych o potrzebach beneficjentów jakimi dysponują organizacje pozarządowe i instytucje publiczne na temat istniejących problemów społecznych; omówiono wpływ podmiotów trzeciego sektora na opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Katowicach oraz zaproszono organizacje pozarządowe do prac nad strategią.

W Domu Kultury przy ul. Grażyńskiego w Katowicach w dniu 18.06.2012 roku zorganizowano spotkanie pracowników naukowych Partnera realizujących badania z pracownikami Ośrodka, w trakcie którego pokrótce zaprezentowano wyniki badań. Spotkanie było również okazją dla złożenia podziękowań pracownikom Ośrodka za zaangażowanie w pozyskiwanie części danych w ramach badań realizowanych w projekcie.

W ramach promocji projektu m.in. zajęto się ponadto przygotowywaniem do druku książki dobrych praktyk oraz zorganizowano konferencję podsumowującą jego wyniki, na którym jej uczestnikom przekazano oprócz materiałów konferencyjnych (pen driver, smycz, notatnik, długopis): książkę dobrych praktyk oraz publikację zawierającą wyniki badań. Konferencja odbyła się 27 czerwca 2012 roku, w Auli im. Kazimierza Lepszego w siedzibie Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W ramach konferencji promowano dobre praktyki w zakresie metodyki diagnozowania problemów społecznych.

W ramach projektu pracownicy Ośrodka nabyli wiedzę na temat nabywania i wykorzystywania informacji o problemach społecznych. Uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez Partnera w dniach od 11.06.2012 r. do 13.06.2012 r. w ramach którego nabyli umiejętność przygotowywania map problemów społecznych w programie ART GIS.

17.4 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2012 roku kontynuował realizację programu korekcyjno-edukacyjnego pt.: „Program dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”, który jest realizowany od 2010 roku na podstawie wytycznych zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Program realizowany jest we współpracy z Policją i Kuratorską Służbą Sądową. Osoby kierowane są do Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przez Policję w ramach prowadzenia Procedury „Niebieskiej Karty”, a przez Kuratorską Służbę Sądową kryterium do kierowania jest skazanie za przemoc w rodzinie. Klienci pozyskiwaniu są także z kontaktów prowadzonych w ramach konsultacji indywidualnych przez pracowników Ośrodka.

Celem głównym programu jest powstrzymanie, zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

W ramach programu prowadzone były zajęcia w formule grupowej dla osób które stosują przemoc domową lub nie radzą sobie z kontrolowaniem i panowaniem nad złością. Jeden cykl składa się z 16 spotkań (64 godziny dydaktyczne). W 2012 roku:

- ✓ ukończony został cykl rozpoczęty w 2011 roku,
- ✓ w okresie od IV-VII 2012r. przeprowadzony został pełny cykl zajęć,
- ✓ od października rozpoczęła się kolejna edycja zajęć, których zakończenie nastąpi w lutym 2013 roku.

Osoby które ukończą zajęcia objęte są działaniami ewaluacyjnymi pod kątem zaprzestania stosowania przemocy. W 2012 roku łącznie **20 osób** podjęło uczestnictwo w Programie, z których zajęcia ukończyło **6 osób**.

17.5 Projekt IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach.

W II kwartale 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zawarł umowę na dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego i rozpoczął realizację projektu.

Pełna realizacja celu projektu umożliwi:

- składanie przez klientów Ośrodka wniosków drogą elektroniczną,
- wymianę informacji i dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem podpisu elektronicznego (bezpiecznego CC SEKAP, oraz kwalifikowanego) oraz zaufanego profilu ePUAP,
- śledzenie na stronie internetowej stanu realizacji sprawy,
- stronom pełny dostęp do informacji na temat zakresu i form pomocy,
- uproszczenie wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi w trakcie trwającego postępowania oraz innych procedur związanych z działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach,
- wdrożenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów dla wybranych procesów realizowanych w Ośrodku.

Projekt zapewni pełną jawność działań prowadzonych przez MOPS w Katowicach, zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej oraz znacznie uprości wymianę informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, zarówno w samym MOPS a także z Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Miasta Katowice, Urzędem Marszałkowskim Woj. Śląskiego oraz ośrodkami z innych miast.

Wdrożenie przebiegać podzielone jest na III etapy:

Etap I: Przeprowadzenie i uzgodnienie z wykonawcą analizy przedwdrożeniowej oraz dostawa części sprzętu teleinformatycznego.

Etap II: Przeprowadzenie wdrożenia pilotażowego systemu obiegu dokumentu PTeU oraz uruchomienie testowe portalu dostępowego.

Etap III: Wdrożenie systemu obiegu dokumentów PTeU, uruchomienie docelowe portalu dostępowego, przeprowadzenie szkoleń oraz dostawa pozostałego oprogramowania i sprzętu teleinformatycznego.

W III kwartale przeprowadzone zostały działania promocyjne projektu. Ponadto w sierpniu zostało wszczęte postępowanie przetargowe na zaprojektowanie i wdrożenie systemu obiegu dokumentów PTeU wraz z portalem dostępowym dla klientów MOPS Katowice oraz dostawę niezbędnego oprogramowania i sprzętu teleinformatycznego. W odpowiedzi otrzymano 3 oferty, wybrano Wykonawcę Sputnik Software. Umowę z Wykonawcą podpisano w dniu 10 października 2012 roku. I Etap projektu zakończony został 15 grudnia 2012, w ramach etapu Wykonawca dostarczył część sprzętu teleinformatycznego (między innymi serwer, komputery, drukarki i skanery) oraz przeprowadził analizę przed-wdrożeniową. W I kwartale 2013 roku planowane jest przeprowadzenia pilotażowego wdrożenia systemu obiegu dokumentów w działach usytuowanych przy ul. Jagiellońskiej 17 i w dwóch wybranych punktach terenowych. Planowany termin zakończenia etapu 30 kwietnia 2013.

17.6 Program „Równe szanse” - program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej.

Opis znajduje się w rozdziale 4.

17.7 Program „Razem łatwiej”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od lipca do grudnia 2012 roku realizował projekt „Razem łatwiej” dla rodzin zastępczych niezawodowych, spokrewnionych i wychowanków tych rodzin, który otrzymał dofinansowanie z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Projekt realizowany był w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 „Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego”. Celem projektu było wsparcie rodzin zastępczych niezawodowych, spokrewnionych i wychowanków w nich umieszczonych. W ramach programu zorganizowany został cykl

szkoleń dla rodziców zastępczych niezawodowych, rodziców zastępczych spokrewnionych i wychowanków tych rodzin. Spotkania umożliwiły rodzicom zastępczym rozwój nabytych w trakcie szkolenia przygotowawczego kompetencji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, ponadto rodziny miały możliwość wymienić doświadczenia nabyte w opiece nad dziećmi, a także mogły skonfrontować je z wiedzą teoretyczną. Spotkania dla wychowanków rodzin zastępczych uczestniczących w projekcie miały na celu zintegrować grupę, pomóc w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych, a także odnaleźć się w zaistniałej sytuacji rodzinnej. Przeprowadzono szkolenia obejmujące po 10 spotkań szkoleniowych, których odbiorcami były rodziny zastępcze niezawodowe i spokrewnione oraz wychowankowie przebywający w tych rodzinach. Ponadto uczestnicy spotkań dla rodzin zastępczych niezawodowych i spokrewnionych wyrazili potrzebę dalszych spotkań w formie grupy wsparcia. W związku z powyższym planuje się zorganizować spotkania w/w grup rodziców zastępczych, które odbywać się będą z częstotliwością jednego spotkania w miesiącu po 2 godziny, dla każdej z grup, począwszy od stycznia 2013 roku. Spotkania w ramach grupy wsparcia odbywać się będą w salach szkoleniowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Łącznie w projekcie wzięło udział 8 rodzin zastępczych niezawodowych, **10 rodzin** zastępczych spokrewnionych oraz **14 wychowanków** rodzin zastępczych.

17.8 Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”

Program jest adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednym z tych zadań jest wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pracę koordynatorów. Program ma za zadanie pomóc finansowo samorządom powiatowym w zatrudnieniu koordynatorów.

W 2012 r. program przyczynił się do:

- 1) podjęcia działań wspierających rodziny zastępcze, efektem czego była profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej,
- 2) rozwijania dotychczasowych działań na rzecz rodzin zastępczych,
- 3) propagowania dobrych praktyk i wzorów inicjatyw lokalnych kierowanych do rodzin zastępczych,
- 4) zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – druga edycja” jest kontynuacją programu „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” i zgodny z powyżej opisanym.

17.9 Program „Strefa Młodego Człowieka” Nowy Klub Młodzieżowy w Katowicach -Zawodziu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował projektu „Strefa Młodego Człowieka” realizowanego w ramach programu „Świetlica – Dzieci - Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011-2015 dofinansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W dniu 1 września 2012 roku powołano do życia Klub Młodzieżowy nr 3, w którym codzienny udział zaproponowano 10 uczestnikom wywodzącym się z dzielnicy Katowic – Zawodzia, a którzy jednocześnie byli najstarszymi uczestnikami Świetlicy Środowiskowej nr 5 lub absolwentami wymienionej Placówki. Na początku skupiono się na wyposażeniu Klubu Młodzieżowego. Odpowiednio wyposażona kuchnia dała młodzieży możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków, przez co mogli nabywać praktycznych umiejętności życiowych i uczyć się samodzielności. Kolejno wyposażono także sale do zajęć w niezbędne meble oraz stoły, kanapy, regały, komody i dywany. Młodzież aktywnie uczestniczyła w zakupie, jak i składaniu mebli. W ramach codziennego funkcjonowania Klubu, wychowankom zostało zapewnione wyżywienie wg stawki obowiązującej w MOPS Katowice. Realizacja działania pozwoliła także na zakup dodatkowego wyżywienia według kosztu skalkulowanego i uwzględnionego w kosztorysie zadania.

W ramach działania „aktywna strefa” realizowano zajęcia promujące aktywność i rozwój zainteresowań młodych ludzi – wychowanków Klubu. W tym celu doposażono Placówkę w sprzęt sportowy, siłowy, a także zakupiono wyposażenie jednego stanowiska komputerowego wraz z akcesoriami. Dodatkowo wychowankowie Klubu otrzymali także projektor multimedialny oraz playstation. Otrzymane środki pozwoliły na wyposażenie uczestników Klubu w książki i materiały dydaktyczne oraz wszelkie materiały i artykuły potrzebne do zajęć, aby w ten sposób młodzież mogła jeszcze pełniej rozwijać swoje zainteresowania. W ramach Klubu realizowano również program profilaktyczny, którego celem było przeciwdziałanie uzależnieniom. Równoległe do programu profilaktycznego prowadzony był program socjoterapeutyczny, którego celami głównymi było kształtowanie umiejętności społecznych młodzieży, zaspokojenie potrzeby

wyrażania siebie, a także zdobycie umiejętności porozumiewania się i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. Zajęcia te prowadziły do wzmacniania samodzielności młodych wychowanków oraz większej akceptacji własnej osoby. Organizowano także warsztaty, bloki tematyczne i zajęcia rozwijające umiejętności młodzieży takie jak warsztaty kulinarne, sportowe czy taneczne.

W ramach działania „rodzinna strefa” zorganizowano różne formy wspólnego, tzn. rodzinnego spędzania czasu wolnego. Wspólnie z wychowankami oraz członkami ich rodzin organizowano wyjeżdża do kina na ciekawe filmy. W dniach 10 – 11 listopad 2012 roku odbył się także wspólny wyjazd integracyjny do Zakopanego, gdzie pracownicy Klubu, koordynator projektu, wychowankowie i członkowie ich rodzin spędzali czas na wielu atrakcjach. W dniu 20 grudnia 2012 roku odbyła się uroczysta kolacja wigilijna – po raz pierwszy w Klubie. Oczywiście także i w tej imprezie udział wzięli członkowie rodzin wychowanków.

Podsumowując należy uznać, iż z dużym sukcesem zrealizowano wszystkie zakładane w projekcie cele, a działalność Klubu Młodzieżowego jest nadal kontynuowana.

17.10 Program „Romowie Polacy do dialogu i współpracy” -

Opis znajduje się w rozdziale 4.

17.11 „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces”

Chcąc zmienić sytuację niepełnosprawnych mieszkańców i mieszanek Katowic, MOPS Katowice w ramach współpracy i partnerstwa nawiązanego z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego oraz Śląskim Stowarzyszeniem Ad Vitam Dignam realizuje projekt „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie – Praca – Sukces”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi. Grupę docelową stanowią osoby niepełnosprawne, bezrobotne lub nieaktywne zawodowo (w wieku produkcyjnym), pozostające w leczeniu poradni zdrowia psychicznego, mieszkające na terenie Katowic, które są zdolne i chętne do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.

Oferta projektu zawiera: indywidualne i grupowe wsparcie psychologa, doradcy zawodowego, indywidualne wsparcie pracownika socjalnego, kursy językowe i komputerowe, kursy zawodowe (dobierane indywidualnie do możliwości i oczekiwań uczestników i uczestniczek, po właściwej diagnozie), wsparcie trenerów pracy (zatrudnienie wspomagane), staże zawodowe, zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Działalność KIS koncentruje się na problemach związanych z dyskryminacją i nierównością na rynku pracy osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu zaburzeń psychicznych.

W 2012 roku zrekrutowano grupę uczestników i uczestniczek do I edycji projektu, którzy rozpoczęli realizację proponowanego wsparcia od listopada 2012. Zgodnie z formułą projektu utworzono Klub Integracji Społecznej pod nazwą „Zdrowie – Praca – Sukces”. Adekwatnie do podziału zadań między partnerami realizowanego projektu, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przeprowadzili rekrutację do projektu, podpisano 20 kontraktów socjalnych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym oraz rozpoczęto realizację pracy socjalnej z zakwalifikowanymi uczestnikami i uczestniczkami.

17.12 Program „Asystent rodziny - druga edycja”

Program jest adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednym z tych zadań jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych poprzez pracę asystentów rodziny. Program ma za zadanie pomóc finansowo samorządom gminnym w zatrudnieniu asystentów rodziny.

W 2012 roku program przyczynił się do:

- 1) podjęcia działań wspierających rodziny, efektem czego była profesjonalizacja systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- 2) rozwijanie dotychczasowych działań na rzecz rodzin,
- 3) wspieranie w pełnieniu ról rodzicielskich, prawidłowym sprawowaniu opieki nad dziećmi rodzin naturalnych,

4) zatrudnienia dodatkowych asystentów rodziny oraz refundacji poniesionych kosztów wynagrodzeń zatrudnionych przez Ośrodek asystentów rodziny.

17.13 Projekty złożone w 2012 roku

Zestawienie projektów złożonych w **I kwartale 2012 roku** przez MOPS Katowice w odpowiedzi na konkursy ogłoszone przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, które **nie otrzymały dofinansowania**:

	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Lider	Partner	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.
1	Też potrafię – model aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych intelektualnie	7.2.1 POKL	Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1.06.2012 - 31.07.2014	Osoby niepełnosprawne intelektualnie zrekrutowane przez MOPS Katowice 15 os oraz Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu 15 os. 20 placówek, którym udostępniony zostanie produkt.	Aktywizacja zawodowa i społeczna uczestników projektu. Opracowanie modelu pracy z os. niepełnosprawnymi intelektualnie oraz upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu.	1 189 802 zł
2	Mój dom – moja praca. Model aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych ruchowo	7.2.1 POKL	Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1.06.2012 - 31.07.2014	Osoby niepełnosprawne ruchowo zrekrutowane przez MOPS Katowice 15 os i Gminę Sosnowiec 15 os. 20 placówek, którym udostępniony zostanie produkt	Aktywizacja zawodowa i społeczna uczestników projektu ze szczególnym uwzględnieniem e-learningu. Opracowanie modelu pracy z os. niepełnosprawnymi ruchowo oraz upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu.	1 715 446 zł
3	Od bezdomności do samodzielności – opracowanie modelu asystowania osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej	7.2.1 POKL	Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1.10.2012 – 30.11.2014	Osoby bezdomne lub zagrożone bezdomnością z woj. Śląskiego – 45 os. Użytkownicy to pracownicy MOPS, PCPR, OPS i NGO – 20 jednostek. Działania obejmą 84 pracowników w tym 24 przeszkolonych do roli asystenta rodziny.	Objęcie osoby bezdomne usługą asystenta osoby bezdomnej. Opracowanie metody asysty i upowszechnienie .	951 500 zł
4	„W zdrowym ciele zdrowy KLUB! Projekt rozwoju oferty Środowiskowego Klubu Młodzieżowego w Katowicach-Szopienicach”	MPiPS	Miasto Katowice – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	-----	01.09.2012-31.12.2012	Młodzież – wychowankowie Środowiskowego Klubu Młodzieżowego nr 2 w Katowicach-Szopienicach oraz członkowie ich rodzin	Rozwój oferty wsparcia młodzieży i członków ich rodzin poprzez m.in. realizację działań propagujących zdrowe odżywianie, rekreację i sport oraz turystykę oraz rodzinne formy spędzania czasu	40 000 zł
5	„MÓWIĘ WŁASNYM GŁOSEM”	MPiPS	Miasto Katowice – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	-----	01.08.2012-31.12.2012	Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz członkowie ich rodzin	Poprawa funkcjonowania w środowisku lokalnym osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez wzmocnienie ich kompetencji do pełnienia podstawowych ról społecznych, uzyskanie wyższego poziomu samodzielności , ograniczenie zakresu niedostosowania społecznego oraz rozmiaru negatywnych następstw choroby psychicznej.	47 445 zł

Zestawienie projektów złożonych w **II kwartale 2012 roku** przez MOPS Katowice w odpowiedzi na konkurs ogłoszone przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, które są aktualnie **w trakcie oceny**:

	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.
1	„Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	Środki z MEN w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Od I 2013 do XII 2013 r.	Dzieci pochodzenia romskiego	Wyposażenie w podręczniki i art. Szkolnie dzieci romskich ze szkół podstawowych i gimnazjalnych	20 000 zł

2	„Równe Szanse”	Środki MAC w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Od I 2013 do XII 2013 r.	Dzieci pochodzenia romskiego i ich rodziny	Objęcie pomocą w postaci zajęć grupowych dzieci romskich i polskich w Świetlicach Środowiskowych. Wsparcie dla rodzin dzieci w zakresie sprawowania funkcji op.-wych.	80 260 zł (w tym, ze środków własnych 8 640 zł)
---	----------------	---	--------------------------	--	---	--

Projekt złożony w **III kwartale 2012** roku przez MOPS Katowice w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Śląski Urząd Marszałkowski:

	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Lider	Partner	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.	Ocena
1	„Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji zawodowej i społecznej”	7.2.1 POKL	Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1.04.2013 – 28.02.2015	Osoby bezdomne, w tym bezrobotne i nieaktywne zawodowo w wieku 45+(- 40 osób -5K i 35M)	Uruchomienie usługi asystenta osoby bezdomnej na trzech poziomach oddziaływania: profilaktyki, interwencji i integracji przy współpracy ze środowiskiem klienta oraz środowiskiem lokalnym.	1 011 260 zł (w tym dotacja MOPS 295 310 zł)	w trakcie

Zestawienie projektów złożonych w **IV kwartale 2012** roku przez MOPS Katowice w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Śląski Urząd Marszałkowski:

	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Lider	Partner	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.	Ocena
1	„Ponad bariery – aktywizacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy	7.4 POKL	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-	1.06.2013 – 31.05.2015	Niepełnosprawni mieszkańcy/ki Katowic, pozostający bez pracy (30 ON w tym min.16 K i 14 M), z preferowanym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	Zwiększenie poziomu integracji społecznej i zawodowej, poprzez indywidualne i grupowe zajęcia z psychologiem i doradcą zawodowym, szkolenia zawodowe, staże oraz usługi trenera pracy mające na celu ułatwienie podjęcia zatrudnienia.	669 373,20 zł*	w trakcie
2	„Aktywni w życiu i w pracy”	7.4 POKL	Stowarzyszenie Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	01.05.2013 – 30.06.2015	Niepełnosprawni mieszkańcy/ki Katowic, w wieku 45+, bezrobotni oraz nieaktywni/ne zawodowo (60 ON w tym min.32 K i 28 M), zdolni/e i gotowi/e do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.	Promocja i rekrutacja. Reintegracja zawodowa. Rehabilitacja społeczna. Działania środowiskowe: integracyjne i edukacyjne dla osób niepełnosprawnych, ich otoczenia oraz pracodawców.	1 860 261,50 (w tym budżet MOPS: 605 213,00)*	w trakcie
3	„Aktywni w pracy – spełnieni w życiu”	7.4 POKL	Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im Św. Stanisława Kostki w Katowicach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	01.05.2013 – 30.06.2015	46 osób niepełnosprawnych intelektualnie, nieaktywnych zawodowo, uczestnicy WTZ oraz absolwenci specjalistycznych szkół zawodowych z terenu Katowic, Mysłowic i Siemianowic	Reintegracja społeczna i zawodowa, w tym świadczenie indywidualnego wsparcia przez trenerów pracy; organizacja TUS; organizacja szkoleń, zajęć praktycznych i staży.	1 995 582,00 (w tym budżet MOPS: 1 176 600,00)*	w trakcie
4	„Unikatowy ZAZ - Zakład Aktywności Zawodowej w Katowicach” - projekt partnerski	7.2.1 POKL	Stowarzyszenie Wspierania Działań Twórczych Unikat	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1.04.2013 - 30.06.2015	80 osób niepełnosprawnych, niepracujących ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w szczególności chorych	Utworzenie i uruchomienie Zakładu Aktywności Zawodowej w który podejmie zatrudnienie 28 osób – uczestników projektu.	4 409 770,00 (w tym budżet MOPS: 1 145 260,00)	w trakcie

						psychicznie i dotkniętych autyzmem.			
--	--	--	--	--	--	-------------------------------------	--	--	--

*projekt nie wymaga wkładu własnego – 100% dofinansowania

17.14 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa

17.14.1 Współpraca na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował aktywne działania mające na celu inicjowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami, instytucjami oraz innymi podmiotami na poziomie regionalnym, krajowym.

Na przestrzeni 2012 r. nadal rozwijana była współpraca ze służbami zatrudnienia – **Powiatowym Urzędem Pracy i Ochotniczym Hufcem Pracy** głównie w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy.

Podejmowano również działania rozwijające współpracę w ramach programów wolontaryjnych z **Regionalnym Centrum Wolontariatu**. Współpraca polegała przede wszystkim na kierowaniu przez Regionalne Centrum Wolontariatu do tutejszego Ośrodka osób chcących zostać wolontariuszami i współpracować z Ośrodkiem w ramach programów wolontaryjnych: "A, B, C i co dalej...?" i "Słonecznik" oraz na kierowaniu wolontariuszy zatrudnionych w Ośrodku na szkolenia organizowane i prowadzone przez Regionalne Centrum Wolontariatu. Ponadto pod koniec 2012 roku pomiędzy Ośrodkiem a Regionalnym Centrum Wolontariatu zostało zawarte porozumienie o współpracy w ramach projektu "Wolontariat bez barier - program pilotażowy wolontariatu osób 60+ w woj. śląskim".

Projekt „Damy radę...” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach od dnia 01.05.2012 jest realizowany w oparciu o umowę partnerską z **Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego** (wspólna realizacja kontraktów socjalnych w tym w szczególności Klub Integracji Społecznej) oraz **Stowarzyszeniem „Fabryka Inicjatyw Lokalnych”** (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). W ramach współpracy Ośrodka z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego od sierpnia 2012 r. realizowany jest również projekt „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym - Zdrowie-Praca-Sukces”. Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oprócz realizacji w ramach Programów Aktywności Lokalnej (PCAL, PAL-M, GiCAL), realizowany jest Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION), którego formuła zakłada m.in. współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi w środowisku lokalnym na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” nawiązano i prowadzono współpracę między innymi: ze **Stowarzyszeniem Unikat** w ramach przygotowywania projektu „Unikatowy ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej w Katowicach” (konkurs PO KL, działanie 7.4), jak również przygotowano projekt „COMUNICADO. Wsparcie osób z autyzmem i ich otoczenia.” (konkurs PO KL, poddziałanie 7.2.1) we współpracy z **Regionalnym Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Autystycznych i Ich Rodzin, Fundacją Synapsis, Asocjacje pomáhající lidem s autismem – APLA** w Pradze oraz **Fabryką Inicjatyw Lokalnych**.

17.14.2 Współpraca ponadnarodowa

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował nawiązywanie współpracy ponadnarodowej za pośrednictwem **Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej** z Chorzowa. W ramach współpracy odbyła się wizyta studyjna pracowników MOPS do miejscowości Sfantu Gheorghe w Rumunii w dniach 2-5.07.2012 r. Wyjazd był jednym z działań założonych w projekcie „Entwicklung Eines Multinationalen Fortbildungskonzeptes Fur Pflegepersonal In Der Ambulanten Und Stationaren Pflege Zur Verbesserung Der Pflegedienstleistung Und Pflegequalität Von Jungen Pflegebedurftigen Menschen” w ramach inicjatywy Leonardo da Vinci.

W ramach Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu w 2012 r. przyjęto kilka zagranicznych grup studyjnych - w tym m.in. przedstawicieli Niemiec, Turcji, Ukrainy, Białorusi, Rosji, Rumunii, Węgier, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Armenii, Gruzji, Słowacji, Mołdawii.

W 2012 roku w ramach realizacji komponentu ponadnarodowego w projekcie systemowym „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” Ośrodek rozpoczął współpracę z trzema partnerami zagranicznymi: **FundacionPaideia z Hiszpanii, Associazione di Promozione Sociale Onlus “IL PORTICO” z Włoch** oraz **National Institute for Social Integration z Litwy**. Celem podjętej współpracy jest wypracowanie nowego narzędzia w zakresie pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym oraz

adaptacja dwóch rozwiązań stosowanych przez partnerów: szkoleń dla młodych osób zainteresowanych dziennikarstwem oraz sposobem współpracy w sieciach. Działania te zaplanowano na lata 2012 – 2013.

We wrześniu pracownicy MOPS zaangażowani w realizację projektu oraz przedstawiciele polskich partnerów projektu wzięli udział w wizycie studyjnej we Włoszech. W trakcie wizyty zapoznano się szczegółowo z działaniami podejmowanymi przez Associazione di Promozione Sociale Onlus "IL PORTICO", zaprezentowano działania podejmowane w projekcie „Damy radę...” na rzecz młodzieży oraz omówiono zarys idei nowego narzędzia do pracy z młodzieżą i zaplanowano prace nad jego opracowaniem.

W październiku partner włoski gościł 10 młodych uczestników projektu (oraz 3 pracowników projektu). Celem wizyty była integracja młodzieży polskiej i włoskiej oraz przygotowanie obu grup do współpracy przy wdrażaniu nowego narzędzia. Program wizyty przewidywał również zapoznanie się z kulturą i tradycją Włoch.

National Institute for Social Integration z Litwy gościł przedstawicieli projektu dwukrotnie: w listopadzie i w grudniu. Uczestnikami pierwszej wizyty byli pracownicy MOPS oraz reprezentant polskiego partnera projektu związani z pracą na rzecz społeczności lokalnej. Celem wizyty było zaznajomienie się z inicjatywami realizowanymi przez National Institute for Social Integration oraz poznanie praktycznych aspektów projektu „Młodzi dziennikarze”. W drugiej wizycie udział wzięło 8 uczestników projektu, przedstawiciele polskich partnerów projektu oraz 2 pracowników projektu. W trakcie wizyty odbyły się warsztaty innowacji społecznych, warsztaty dziennikarstwa wrażliwego społecznie oraz spotkania z uczestnikami projektu „Młodzi dziennikarze”. Uczestnicy wizyty wzięli udział „Żywej bibliotece”, czyli spotkaniu z osobami pełniącymi rolę „żywych książek”; spotkanie takie służy przełamywaniu stereotypów, szerzeniu tolerancji i wiedzy na temat osób wywodzących się z różnych grup mniejszościowych. Jednym z rezultatów tej wizyty jest opracowanie planu adaptacji rozwiązania „Młodzi dziennikarze” do lokalnych warunków.

Kolejne etapy współpracy ponadnarodowej będą realizowane w 2013 roku, zgodnie z zaplanowaną w projekcie ścieżką.

ZAKOŃCZENIE

W 2013 roku Ośrodek skupi swoją aktywność m.in. na:

- stałej, konsekwentnej rozbudowie oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. rozszerzenie oferty/skali realizowanych usług asystenckich (m.in. asystentów rodziny, trenera pracy, mediatora, terapeuty),
- dalszą rozbudowę oferty grupowego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. realizację programów psychoedukacyjnych, zajęć zwiększających kompetencje społeczno- zawodowe (w tym umiejętności poruszania się po rynku pracy),
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, we współpracy z osobami, organizacjami i instytucjami,
- efektywnym aplikowaniu o środki zewnętrzne (w szczególności unijne) na realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej,
- inwestowaniu w rozwój infrastruktury informatycznej (sprawna realizacja projektu IT),
- pogłębianiu współpracy z partnerami, w tym m.in. nakierowanej na realizację bezkosztowych instrumentów aktywnej integracji czy realizację prac społecznie użytecznych,
- stałym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2012** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **474** osoby w ramach **439,3** etatów.

Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło **413,901** etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej).

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło **2776,21** (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **474** pracowników:

- **360** osób posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 75,94% ogółu zatrudnionych),
- **100** osób posiada wykształcenie średnie,
- **6** osób (w ramach 3,25 etatu) posiada wykształcenie zawodowe,
- **8** osób (w ramach 5,5 etatu) posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, psychiatry zatrudnionych było **48** osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (głównego specjalisty, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej, starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) **128** osób Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było **34** osoby.

Z ogólnej liczby **162** pracowników socjalnych, **123** osoby zajmują się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

W ośrodkach wsparcia zatrudnionych było **25** osób, w tym w Zespole Pomocy Dzieciom i Rodzinom **17**, a w Domu Noclegowym **11**.

W Świetlicach Środowiskowych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnionych było **47** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2012 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- W związku z wejściem w życie nowej ustawy O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakupiono sprzęt komputerowy dla koordynatorów i pracowników pracujących w oparciu o tą ustawę.
- Zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono przestarzały już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku.
- Wdrożono system Splunk zbierający logi z serwerów i urządzeń sieciowych, celem tego wdrożenia jest bezpieczeństwo pracy w sieci MOPS oraz wykrywanie niepożądanych działań mających wpływ na pracę sieci MOPS.
- Zakupiono licencje Systemu jednokrotnego logowania, które dają możliwość jednorazowego zalogowania się do usługi sieciowej i uzyskania dostępu do wszystkich autoryzowanych zasobów bez konieczności wpisywania haseł do poszczególnych programów.
- W celu bardziej racjonalnego wykorzystania sprzętu pracującego w serwerowni Ośrodka, zwiększenia niezawodności i obniżenia kosztów wdrażania nowych systemów, przeprowadzono prace polegające na zwirtualizowaniu serwerów. Dzięki przeprowadzonym pracom, lepiej będzie wykorzystywany sprzęt Ośrodka – na tym samym sprzęcie będzie mogła pracować różna ilość serwerów wirtualnych i w zależności od potrzeb, serwery wirtualne będą mogły być łatwo przenoszone na inne serwery fizyczne. Jednocześnie zwiększono niezawodność – awaria jednego serwera fizycznego, spowoduje automatyczne przejęcie jego zadań przez system działający na innym serwerze.
- Zakupiono oprogramowanie obsługujące realizację świadczeń z Państwowego Funduszu Realizacji Osób Niepełnosprawnych.
- Zakupiono licencje Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej, która pozwoli na bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. Dzięki SEPI będzie można drukować i przysyłać zaświadczenia w sprawie podopiecznych Ośrodka pomiędzy jednostkami miejskimi.
- Przyłączono do sieci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej kolejne jednostki: Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom oraz Świetlica Środowiskową nr 2.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2012 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2012r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	Łętowskiego 6a	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8, Mieszkanie Chronione, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Demontaż azbestowych płyt elewacyjnych. Ocieplenie ścian i stropów. Wykonanie nowego pokrycia dachowego oraz nowej elewacji (z wykonaniem audytu energetycznego i projektu technicznego).	416 398,31
2.	Oblatów 24	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 3	Wykonanie poręczy na podjeździe dla osób niepełnosprawnych wraz z wykonaniem podestów spoczynkowych i naprawą podjazdu. Wykonanie tynków mozaikowych w korytarzu I piętra, wydzielenie pomieszczenia ścianką g/k wraz z montażem drzwi, zaślepienie otworu drzwiowego oraz wykonanie nowego w korytarzu, wykonanie instalacji zasilającej 230V oraz logicznej do 2 stanowisk komputerowych, malowanie jednego pokoju.	37 749,67
3.	Warszawska 42	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 2	Malowanie pomieszczeń na Iip., malowanie klatki schodowej i korytarza na Iip. wraz z tynkiem strukturalnym.	18 500,00
4.	Gliwicka 96	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 4	Malowanie pomieszczeń - lewa strona, malowanie korytarza.	22 000,00
5.	Dębowa 16c	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5	Wymiana drzwi w pomieszczeniach biurowych na parterze, wymiana żaluzji antywłamaniowych w drzwiach wejściowych (lub nowe drzwi antywłamaniowe), naprawa ścian pochylnej dla osób niepełnosprawnych.	8 500,00
6.	Czecha 2	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6	Malowanie klatki schodowej oraz korytarza na Ip. wraz z tynkiem strukturalnym, malowanie pomieszczeń biurowych na Ip.	18 484,39
7.	Świdnicka 35a	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 7	Malowanie 4 pomieszczeń, położenie tynku strukturalnego na korytarzu.	10 000,00
8.	Krakowska 138	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 i 10, Dom Noclegowy	Dostosowanie Domu Noclegowego do wymogów p.poż. (samoamykacz). Malowanie pomieszczeń biur Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 po lewej stronie. Malowanie korytarza Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 10 wraz z tynkiem strukturalnym oraz malowanie pomieszczeń i wymiana wykładziny w pomieszczeniu sekretariatu.	26 000,00
9.	Mikołowska 13a	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Malowanie pomieszczeń.	18 000,00
10.	Jagiellońska 17	Dyrekcja MOPS	Wymiana i naprawy wykładziny na korytarzach, naprawa wykładzin w pomieszczeniach.	24 975,49

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2013

(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej - OGÓŁEM	Potrzeby 2013
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	86 819 773
1. Zadania własne	84 785 197
2. Zadania zlecone	2 034 576
Ogółem inwestycje	390 770
1. Zadania inwestycyjne	92 744
2. Zakupy inwestycyjne	298 026

Przeciwdziałanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013
Ogółem zadania, w tym:	1 016 448
Świetlice MOPS	724 992
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	291 456

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013
Ogółem zadania, w tym:	2 751 918
Świetlice MOPS	770 047
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	1 271 399
zakup usług w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	165 290
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	391 685
Centrum Rehabilitacji Społecznej	99 387
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	54 110

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013
Ogółem zadania, w tym:	205 412
Świetlice MOPS	205 412

Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadanie zlecone powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	76 940	
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Zakątek"</i>	28 080	50 wychowanków
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Stanica"</i>	20 780	
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Tęcza"</i>	28 080	50 wychowanków

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	10 695 615	
<i>Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu</i>	1 095 500	Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4000,00 zł. miesięcznie
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Zakątek"</i>	3 261 323	50 miejsc w grupach socjalizacyjnych i w grupie interwencyjnej
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Stanica"</i>	3 260 082	50 miejsc
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Tęcza"</i>	2 678 197	50 miejsc w dwóch budynkach
<i>zakupy inwestycyjne</i>	7 200	zakup 2 zestawów komputerowych (Zakątek)
<i>zakupy inwestycyjne</i>	57 500	plac zabaw z placem rekreacyjnym (Stanica)
<i>zadanie inwestycyjne</i>	25 000	wykonanie małej architektury ogrodowej (Tęcza)
<i>Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek</i>	310 813	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	9 036 840	

Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej	9 036 840	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
---	-----------	--

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	6 721 162	
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przysań	3 278 597	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
zakupy inwestycyjne	38 000	zakupy inwestycyjne - zakup obieraczki do warzyw na potrzeby kuchni DPS
Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej - Dom Pomocy Społecznej Zacisze	3 389 565	DPS dla osób starszych - 98 miejsc
zakupy inwestycyjne	15 000	zakup łóżek elektrycznych z materacami

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	6 950 966	
zapewnienie schronienia	347 700	Dom Noclegowy prowadzony przez Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, liczba miejsc noclegowych 50
Dom Noclegowy wraz z filiami	717 149	83 miejsca w domu noclegowym oraz 5 miejsc w filiach
Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom wraz z filiami	921 243	90 miejsc
remonty	250 000	remont lokali na potrzeby filii Hotelu Pomocy Społecznej
zakup usług w DDPS	4 146 711	9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez 3 podmioty, w domach tych znajduje się 427 miejsc dziennego pobytu oraz domy te świadczą usługi w postaci posiłków na wynos dla 262 osób
program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia - "Radość życia - wszystko mogę"	16 728	

<i>koszty obsługi</i>	551 435	koszty obsługi realizowanych zadań oraz koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej
-----------------------	---------	--

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	1 052 280	
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	1 052 280	Środki niezbędne na kontynuację trzech umów w kwocie 1 052 280,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób x 1 110 zł. x 12 miesięcy = 333 000,00 zł. 2). ŚDS CARITAS 20 osób x 1 110 zł. x 12 miesięcy = 266 400,00 zł. 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby x 1 110 zł. X 12 miesięcy = 452 880,00 zł.

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	452 880	
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	452 880	Środki niezbędne na kontynuację umowy w kwocie 452 880,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. AD VITAM DIGNAM 34 osoby x 1 110 zł. x 12 miesięcy = 452 880,00 zł.

Rodziny zastępcze - 85204 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	7 959 323	
<i>Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych</i>	556 637	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
<i>Świadczenia dla rodzin zastępczych</i>	5 266 985	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
<i>Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych</i>	701 157	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w tym koszty pracodawcy

funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej	311 772	koszty wynagrodzeń i materiałów biurowych
Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu	1 072 772	Przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 400,00 zł. miesięcznie
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	50 000	środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - zapewnienie realizacji organizacji pieczy zastępczej poprzez przeprowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, ich kwalifikacji oraz zorganizowania szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	227 398	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	227 398	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	15 000	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	15 000	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program dla sprawców przemocy

Zadania w zakresie wspierania rodziny - 85206 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	990 224	
funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	234 764	koszt wynagrodzeń i materiałów biurowych
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	755 460	4 świetlice

Zadania w zakresie wspierania rodziny - 85206 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	15 500	

<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	15 500	środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - zapewnienie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.
--	--------	--

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	375 736	
<i>ubezpieczenia zdrowotne</i>	375 736	ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	9 300 632	
<i>świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin</i>	8 338 732	zasiłki i pomoc w naturze
<i>Projekty socjalne</i>	23 000	impreza z okazji Dnia Dziecka
<i>Pomoc dla dzieci</i>	925 900	wyprawki szkolne, zielona szkoła, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół, bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej, wypoczynek dzieci, dożywianie dodatkowe
<i>Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego</i>	13 000	wypłaty zasiłków losowych dla około 20 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	3 337 759	
<i>zasiłki stałe</i>	3 337 759	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1250

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	176 125	

Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	176 125	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym pomocy osobom i rodzinom w rozwiązywaniu doświadczanych przez nie problemów.
---	---------	---

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	15 180 514	
<i>praca socjalna</i>	4 800 484	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
<i>poradnictwo specjalistyczne</i>	306 582	Koszty świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
<i>koszty obsługi</i>	9 893 122	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów Centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
<i>zakupy inwestycyjne</i>	180 326	Oprogramowanie do szyfrowania dysków komputerów przenośnych, Oprogramowanie do zarządzania poprawkami, Oprogramowanie do tworzenie kopii bezpieczeństwa, Dodatkowe licencje dla sieciowych systemów operacyjnych, Serwer do serwerowni w centrali, Serwery dla jednostek, Przełączniki zarządzalne, Dyski do macierzy, Router, Zakup kserokopiarek - 4 sztuki

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	10 800	
<i>wypłata wynagrodzenia opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki</i>	10 800	

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	1 389 508	
<i>poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)</i>	376 735	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin
<i>Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	335 608	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie

<i>OIK - przeciwdziałanie kryzysowi</i>	196 392	usługi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej
<i>mieszkania chronione dla osób starszych, niepełnosprawnych, z upośledzeniem umysłowym</i>	430 773	mieszkania chronione przeznaczone dla 21 osób
<i>opracowanie „Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na potrzeby miasta Katowice”</i>	50 000	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	3 364 692	
<i>usługi opiekuńcze</i>	3 364 692	usługi opiekuńcze świadczą 3 podmioty, miesięcznie wykonywanych jest około 30 000 godzin

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	426 676	
<i>zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych</i>	41 170	miesięcznie wykonywanych jest około 280 godzin
<i>usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	385 506	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli - 85233 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	9 840	
<i>dokształcanie i doskonalenie nauczycieli</i>	9 840	630 zł Dom Dziecka "Zakątek", 2 988 zł Dom Dziecka "Tęcza", 6 222 zł Dom Dziecka "Stanica"

Pozostała działalność - 85295 - zadania własne gminy	Potrzeby 2013	
Ogółem zadania, w tym:	5 470 355	
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	4 396 759	dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady w szkołach
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	39 571	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
<i>Posiłek dla potrzebujących art. 6a</i>	51 000	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
<i>Dowóz posiłków do szkół</i>	97 240	dowóz posiłków do szkół
<i>Prace społeczno - użyteczne</i>	11 300	

<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	806 741	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania (724 224 zł) oraz na prowadzenie pracy socjalnej (82 517 zł.).
<i>zadanie inwestycyjne</i>	67 744	środki finansowe przeznaczone na adaptację budynku przy ul. Brackiej 18 w Katowicach na działalność noclegowni dla bezdomnych mężczyzn